

Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2015

Michal Lutovský a kol.

Závěr druhého svazku Archeologie ve středních Čechách každoročně vyplňuje přehled výsledků terénních výzkumů provedených Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, které proběhly v předešlém kalendářním roce. Na následujících stránkách tak vedoucí jednotlivých výzkumů stručnou, informativní formou představují výsledky své práce za rok 2015. Jak je zvykem, jde pouze o předběžnou informaci o terénních aktivitách, a bylo tedy ponecháno na jednotlivých autorech, kolik podrobností pro tuto formu publikace poskytnou. Shodná zůstává základní charakteristika každého hesla v podobě úvodních tří bodů:

1. Upřesnění polohy výzkumu v rámci katastru; některá z forem přesnější polohopisné identifikace (koordináty odečtené z map, souřadnice S-JTSK).
2. Druh akce.
3. Stručná charakteristika archeologického zjištění; odkaz na vyobrazení.

Následující přehled zahrnuje informace o celkem 80 terénních výzkumech, které pod vedením archeologů z ÚAPPSC¹ proběhly na katastrálním území 56 obcí osmi okresů Středočeského kraje a v šesti případech i v okrajových částech Prahy (*mapa 1*).² Naší snahou přitom bylo zveřejnit všechna pozitivní zjištění; vedle rozsáhlejších odkryvů tu lze proto nalézt i drobné akce zachycující kupříkladu jen fragment kulturní vrstvy či blíže nedatovanou situaci. Jednotlivým výzkumům byla pro účely této publikace přiřazena čísla, která nijak nesouvisejí s oficiálními čísly akcí v úřední agendě naší instituce. Z pochopitelných důvodů nejsou do přehledu zahrnuty stovky akcí s negativním výsledkem.

Michal Lutovský

¹ **L. Baloun:** 4–7, 32, 33, 37, 50, 57–60, 73; **Z. Beneš:** 10, 14, 34, 63, 64, 70, 71, 76; **J. Bernat:** 15, 18, 24, 44, 67; **D. Dvořáček:** 26, 35, 61, 76; **T. Chlup:** 11, 22, 63, 64, 70; **L. Kos:** 41–43, 45–49, 69, 77–79; **L. Mattiello:** 1, 17, 27, 72, 74, 75; **T. Polišenský:** 23; **D. Stolz:** 16, 20, 21, 68, 80; **D. Stolzová:** 9, 25, 36, 40, 62, 66; **D. Šťastný:** 28, 29, 64; **J. Švédová:** 2, 3, 8, 19, 30, 31, 38, 39; **P. Zemanová:** 12, 13, 51–56, 65.

² Rozdělení katastrálních území zasažených v roce 2015 archeologickým výzkumem podle okresů:

Beroun: Hlásná Třebaň, Tetín, Zdice;

Kladno: Buštěhrad, Kladno, Velké Přítočno;

Kolín: Cerhenice, Cerhýnky, Český Brod, Jestřábí Lhota, Klášterní Skalice, Kolín, Kouřim, Krupá-Syneč, Přišimasy, Ratence, Týnec nad Labem, Vitice;

Mladá Boleslav: Bezděčín, Bělá pod Bezdězem, Březno, Chotětov, Kolomuty, Kosmonosy, Luštěnice, Mladá Boleslav;

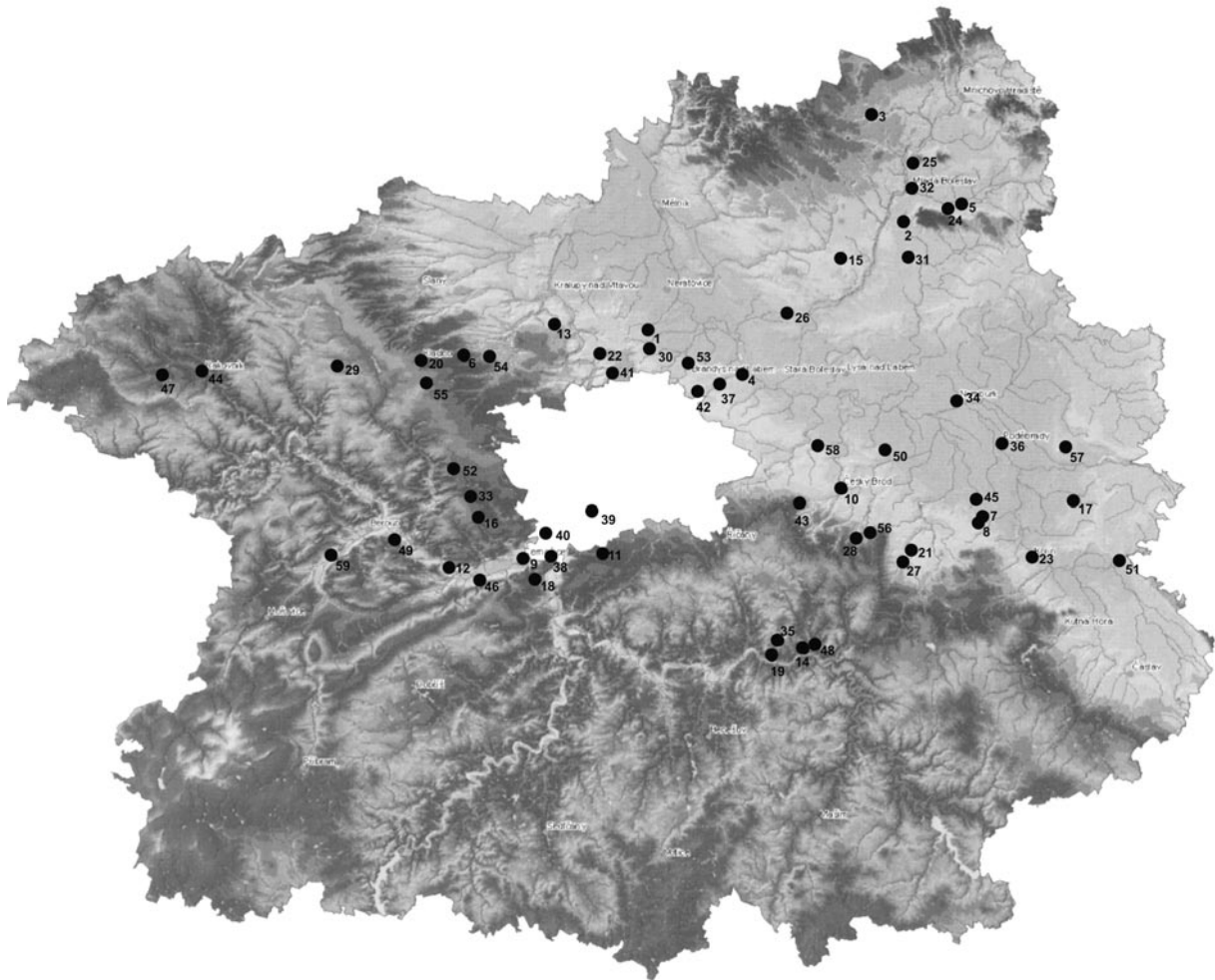
Nymburk: Nymburk, Poděbrady, Třebestovice, Vlkov pod Oškobrhem, Vykáň;

Praha: Lipence, Modřany, Radotín;

Praha-východ: Bašť, Brandýs nad Labem, Hradové Střimelice, Kaliště, Klecany, Kostelní Hlavno, Líbeznice, Ondřejov, Podolanka, Přemyslení, Přezletice, Stříbrná Skalice, Veleň;

Praha-západ: Černošice, Dolní Břežany, Holubice, Chýnvice, Jíloviště, Nučice, Řevnice, Úhonice, Velké Čičovice;

Rakovník: Lány, Rakovník, Senomaty.

Mapa 1. Středočeský kraj. 1. Bašť, okr. Praha-východ; 2. Bezdčín, okr. Mladá Boleslav; 3. Bělá pod Bezdězem, okr. Mladá Boleslav; 4. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ; 5. Březno, okr. Mladá Boleslav; 6. Buštěhrad, okr. Kladno; 7. Cerhenice, okr. Kolín; 8. Cerhýnky, okr. Kolín; 9. Černošice, okr. Praha-západ; 10. Český Brod, okr. Kolín; 11. Dolní Břežany, okr. Praha-západ; 12. Hlásná Třebaň, okr. Beroun; 13. Holubice, okr. Praha-západ; 14. Hradové Střimelice, okr. Praha-východ; 15. Chotětov, okr. Mladá Boleslav; 16. Chýnčice, okr. Praha-západ; 17. Jestřábí Lhota, okr. Kolín; 18. Jíloviště, okr. Praha-západ; 19. Kaliště u Turkovic, okr. Praha-východ; 20. Kladno, okr. Kladno; 21. Klášterní Skalice, okr. Kolín; 22. Klecany, okr. Praha-východ; 23. Kolín, okr. Kolín; 24. Kolomuty, okr. Mladá Boleslav; 25. Kosmonosy, okr. Mladá Boleslav; 26. Kostelní Hlavno, okr. Praha-východ; 27. Kouřim, okr. Kolín; 28. Krupá-Syneč, okr. Kolín; 29. Lány, okr. Rakovník; 30. Líbeznice, okr. Praha-východ; 31. Luštěnice, okr. Mladá Boleslav; 32. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav; 33. Nučice, okr. Praha západ; 34. Nymburk, okr. Nymburk; 35. Ondřejov u Prahy, okr. Praha-východ; 36. Poděbrady, okr. Nymburk; 37. Podolanka, okr. Praha-východ; 38. Praha-Lipence; 39. Praha-Modřany; 40. Praha-Radotín; 41. Přemyšlení, okr. Praha-východ; 42. Přezletice, okr. Praha-východ; 43. Přešimasy, okr. Kolín; 44. Rakovník, okr. Rakovník; 45. Ratenice, okr. Kolín; 46. Řevnice, okr. Praha-západ; 47. Senomaty, okr. Rakovník; 48. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ; 49. Tetín, okr. Beroun; 50. Třebestovice, okr. Nymburk; 51. Týnec nad Labem, okr. Kolín; 52. Úhonice, okr. Praha-západ; 53. Veleň, okr. Praha-východ; 54. Velké Čičovice, okr. Praha-západ; 55. Velké Přítočno, okr. Kladno; 56. Vitice, okr. Kolín; 57. Vlkov pod Oškobrhem, okr. Nymburk; 58. Vykáň, okr. Nymburk; 59. Zdice, okr. Beroun

1. Bašť, okr. Praha-východ

1. Nad návsí v ul. Horka, na ppč. 623/1; S-JTSK (linie): 737076/1030554, 737076/1030564.

2. Hloubení rýhy pro kabel NN.

3. Sídlištní objekty, vrstva; zemědělský pravěk, novověk.

V rýze pro kabel byly zjištěny tři objekty. V jednom (obj. 2) byly nalezeny zvířecí kosti (ovce?) a keramika, kterou lze určit pouze jako zemědělský pravěk. V objektu 3, který narušoval objekt 2, bylo nalezeno množství strusky z tavení barevných kovů, popel a novověká keramika.

Lucia Mattiello

2. Bezděčín, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Mladá Boleslav a Bezděčín u Ml. Bole-slavi, ppč. 289/1 a další; S-JTSK (plocha): 701453/1012360, 703058/1012891, 703266/1013095, 702110/1012800.

2. Výkop pro kabel vysokého napětí, posílení kabelu vysokého napětí pro výrobní haly CTP.

3. Sídlištní objekty; pravěk.

Archeologickým dohledem byly zjištěny archeologické situace pravěkého stáří. Celkem bylo dokumentováno deset sídlištních objektů zachycených v řezech výkopu pro elektrický kabel v úseku u obchodního domu Olympia Mladá Boleslav. Na části profilu se podařilo zachytit i pozůstatek kulturní vrstvy. Vzorkováním profilů bylo získáno několik fragmentů keramiky, mazanice a štípané industrie.

Jarmila Švédová

3. Bělá pod Bezdězem – Panin Dvůr, okr. Mladá Boleslav

1. Paninodvorská čp. 892, stpč. 524; S-JTSK (plocha): 708406/1002093, 708383/1002114, 708390/1002121, 708407/1002117, 708407/1002117.

2. Rekonstrukce bývalého obydlí šafáře a ratejny.

3. Vrcholný středověk, novověk.

Při rekonstrukci památkově chráněného objektu bývalého obydlí šafáře a ratejny došlo rovněž na výměnu inženýrských sítí. V roubené části objektu, datované dendrochronologickou analýzou zpracovanou v posudku NPÚ k roku 1667, byla vykopána nová trasa kanalizace. Dále byl vyhlouben výkop pro kanalizační přípojku. Veškeré práce stavební firma prováděla bez ohlášení příslušné oprávněné archeologické organizací, přičemž stavební činností došlo k narušení archeologických situací. Dle keramického materiálu, který se podařilo získat z výkopku deponovaného před objektem, je zřejmé, že v místě objektu probíhaly sídlištní aktivity minimálně již od 16. století. Bohužel nebyl získán materiál in situ, protože stavebník provedl betonování výkopu ještě před příjezdem archeologa.

Jarmila Švédová

4. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Ul. Pražská, ppč. 103/36–37, 1064/1; S-JTSK: pol. 1. 724521/1034595, pol. 2. 724581/1034675.

2. Rekonstrukce Pražské ulice.

3. Pozdní středověk až časný novověk.

Počátkem roku 2015 byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce části Pražské ulice zahrnující úsek od hrany Masarykova náměstí až po železniční přejezd tratě Čelákovice–Neratovice. V prostoru vozovky navazujícím na Masarykovo náměstí byly narušeny situace spojované zejména s četnými úpravami povrchu starší komunikace. Časté byly nálezy zcela rozdrčené keramiky, zvířecích kostí a kovových předmětů. S pokračujícími stavebními pracemi byla odkryta také celá západní hrana původní uliční zástavby, která byla z důvodu rozšíření Pražské ulice zbourána v druhé polovině 20. století. Nehluboká skrývka v místě budoucích chodníků a parkovacích stání obnažila povrchy obvodového zdiva jednotlivých budov a ojediněle také další stavební relikty, jako schodiště do suterénu domů nebo opracované segmenty pískovcových ostění. Vlastní plošný archeologický výzkum se zaměřil zejména na areál původního pivovarského dvora, situovaného přibližně v polovině rekonstruovaného úseku Pražské ulice (naproti čp. 1499). Tedy přesně v místě, kde v r. 2014 proběhl záchranný archeologický výzkum zaměřený na dokumentaci narušené renesanční studny a průběh základového zdiva jedné z odkrytých pivovarských budov. Kromě výše uvedených zděných konstrukcí se podařilo odkryt také část stavbou nedotčených terénů, které bylo možné datovat na základě četných keramických zlomků do 14.–16. století.

Lukáš Baloun

5. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Ul. Na Celné, ppč. 1289/1, 1261; S-JTSK: 723876/1034370.

2. Statické zajištění bastionu Brandýského zámku.

3. Časný novověk, 17. století; obr. 1.

Koncem roku 2014 započaly přípravné práce na statickém zajištění bastionu Brandýského zámku. Samotné stavební práce byly vyvolány sesuvem části opěrného zdiva barokního opevnění po silných deštích v červnu r. 2013. Dle projektové dokumentace mělo být těleso bastionu zpevněno řadou vrtaných kotvicích prvků a následně k takto stabilizovanému zdivu přizděny opěrné pilíře. Archeologický výzkum tak spočíval pouze v dokumentaci narušených archeologických situací v místě patek bu-

Obr. 1. Brandýs nad Labem. Zajištění statiky barokního bastionu v místě sesunuté kamenné plenty

doucích opěrných bodů. Tímto způsobem bylo odkryto valounové štetování starší komunikace a několik krátkých úseků zděných konstrukcí přizděných k bastionu „na spáru“. S postupujícími stavebními pracemi se jako velice přínosný ukázal dohled při rozebírání sesunuté části opevnění, kdy se podařilo najít řadu druhotně použitých kamenných stavebních prvků. Ve většině případů se jednalo o opracované segmenty ostění dveří nebo oken.

Lukáš Baloun

6. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Ul. F. X. Procházky, ppč. 1083, st. 185 (kostel); S-JTSK: poloha 1. 724263/1034319, poloha 2. 724265/1034326.

2. Oprava fasády a odvlhčení kostela Obrácení sv. Pavla.

3. Novověk I.

V rámci druhé etapy odvlhčení fasády kostela Obrácení sv. Pavla došlo k obnažení části zdiva rozšířeného základu. Během odkopávání zeminy při východní stěně kostela se podařilo zachytit dva krátké úseky zděné konstrukce, které nebyly s vlastním zdívem kostela provázány. Vzhledem ke svažitosti terénu v této části areálu se část situací nacházela velice mělko pod povrchem. Z okolí zdiva kostela a z odkopané zeminy bylo získáno jen několik glazovaných zlomků keramiky datovaných obecně do časného novověku.

Lukáš Baloun

7. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Ul. Sasanková (Pražská), ppč. 1740/91-95, 102-112; S-JTSK: plocha 1. 725094/1035580, 725113/1035627, 725130/1035621, 725110/1035575, plocha 2. 725131/1035570, 725151/1035616, 725163/1035611, 725142/1035565, plocha 3. 725164/1035560, 725212/1035545, 725216/1035559, 725169/1035571, plocha 4. 725177/1035590, 725181/1035601, 725191/1035598, 725188/1035587.

2. Výstavba bytových domů.

3. Střední eneolit, doba bronzová; obr. 2.

Obr. 2. Brandýs nad Labem, ul. Sasanková. Půdorys řívnáčské polozemnice

Víceletý developerský projekt společnosti Central Group byl v roce 2015 završen výstavbou řadových rodinných domů. Po dobu několika let bylo v prostoru staveniště postupně odkryto a zdokumentováno výrazné polykulturní osídlení zahrnující širší časový úsek od eneolitu až k přelomu letopočtu. Závěrečná etapa výstavby v těsném sousedství ulice Pražské a Sasankové přinesla kromě rozšíření stávajících poznatků o rozsahu a skladbě polykulturního osídlení v dané poloze také zcela novou sídlištní komponentu z období středního eneolitu, náležející řívnáčské kultuře. V ploše jednoho z RD byla zdokumentována nepravidelně čtvercová polozemnice se vstupním výklenkem a s charakteristickou řadou drobných křivých jamek podél stěn.

Lukáš Baloun

8. Březno, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 69/1; S-JTSK (linie): 696844/1013237, 696864/1013296.

2. Demolice barokního oplocení zámku a následné vyzdění nového oplocení s rozšířeným a prohloubeným základem.

3. Novověk – pravděpodobně kolem roku 1770.

Na místě vartenberské gotické tvrze (zmiňována 1544 jako pustá) povstal za Jindřicha z Bubna a Litic v polovině 15. století renesanční zámek. Po požáru v roce 1756 na jeho místě vybudovali Kounicové novou dvoukřídlovou budovu a zřídili anglický park, který z J a Z strany obehnal kamenným oplocením. Pozdně barokní oplocení je v západním obnovovaném úseku zděné z pískovcových opracovaných bloků občasné nepravidelně prokládaných cihlami (vyrovnání řádkování zdiva), plotové sloupky jsou zděné z pískovcových bloků proložených řádky cihel, zdobené štukovou a kamenickou výzdobou. Část přezdívaného oplocení je řešena jako opěrná zeď. Na základě statického posudku bylo rozhodnuto o kompletním odtěžení původního zdiva. Pro nový základ zdiva byl vyhlouben základový pas o hloubce 2–3 m pod stávající komunikační úroveň. Stavba nejprve rozebrala nadzemní část zdiva a poté došlo k odtěžení zeminy z východní strany líce oplocení do výše zmíněné úrovně. Při rozebírání nadzemní části zdiva byla odhalena klenba kanálu vycházejícího ze zámku a ústícího do mlýna (?), existence kamenného kanálu byla známa již před rekonstrukcí – na povrchu je v parku patrné i stavidlo související s kanálem). Podloží je v místě stavby tvořeno nepropustnými jíly bez známek antropogenních zásahů, které by předcházely samotné výstavbě pozdně barokního oplocení. Ve výkopu pro základ nové ohradní zdi se sporadicky objevoval keramický materiál z 18. století.

Jarmila Švédová

9. Buštěhrad, okr. Kladno

1. Čp. 15, parc. č. 1475, ul. Starý Hrad; S-JTSK (okolo bodu): 758194/1033256.

2. Regenerace zahrady a dvora.

3. Vrcholný až pozdní středověk; obr. 3.

Lokalita (zapsaná do soupisu památek) se nachází v areálu zaniklého hradu v současnosti rozparcelovaného do soukromých rodinných domů a zahrádek. Při úpravě zahrady, která se nachází nad klenutými sklepními prostory zakončenými polygonem, byla v hloubce 80 cm odkryta

Obr. 3. Buštěhrad. Středověká cihlová dlažba

středověká dlažba tvořená cihlami převážně čtvercového tvaru, které byly uloženy do maltového lůžka, jež se přimykalo k jílovité vrstvě, která tvořila vnější zásyp klenby zmíněného sklepa. Dlažba nebyla zachycena v celém prostoru skrývky (39 m²), místy se dochovalo jen maltové lůžko s otiskem dlažby nebo i zcela zmizela. Její značná část byla zničena již během dřívějších úprav terénu. Spolu s dlažbou byly odkryty i pokračující polygonální stěny bývalé kaple ve východní části prostoru.

Dana Stolzová

10. Cerhenice, okr. Kolín

1. Poloha Za štěpníci, ppč. 246/2; S-JTSK: 696396/1050808, 696378/1050795, 696356/1050798; 696274/1050856, 696306/1050904, 696391/1050847, 696402/1050827.

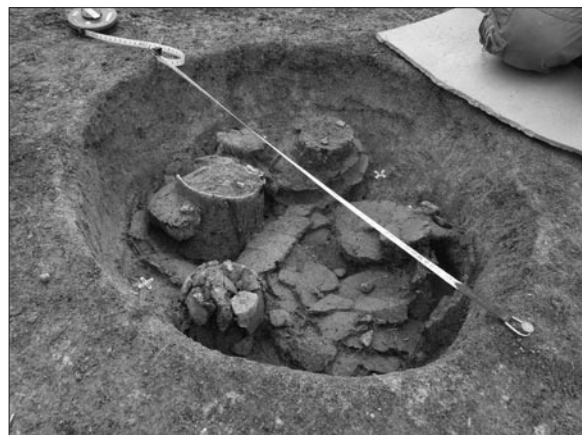
2. Výstavba kolonie RD.

3. Pohřebiště – mladší doba bronzová (kultura lužických popelnicových polí) a doba stěhování národů; sídlištní objekty – starší doba bronzová, raný středověk; obr. 4.

Záchranný archeologický výzkum na celkové ploše 0,735 ha začal 6. 1. 2015 a skončen byl 28. 2. 2015. Jeho první fáze sestávaly především z kontrolované skrývky nadloží pomocí těžké mechanizace. Protože záchranný archeologický výzkum z let 2009–2010 (M. Vávra), situovaný v ploše komunikace podkovovitě obtáčeující mírné návrší současného výzkumu, přinesl pozoruhodné nálezy zbytků žárového pohřebiště z mladší doby bronzové, bylo i nyní jasné, že plocha stavby bude obsahovat cenné archeologické situace.

Zachyceno a zkoumáno bylo celkem 110 archeologických objektů. Pokud přičteme 18 objektů z výzkumu z předchozích let, přinesly pak archeologické výzkumy v této poloze celkem 128 objektů. Poměrně značně poškozené byly situace na temeni návrší, a to především kvůli orbě a následné erozi nadloží. Objekty při okrajích plochy, tj. při jejím úpatí, byly oproti tomu zachovány poměrně dobře.

Nejstarší situací na ploše výzkumu se jeví být pozůstatky sídliště ze starší doby bronzové. Za zmínku stojí zásobní jáma s pohřbem tzv. skrčence. Podle očekávání na jižním okraji plochy pokračovaly pozůstatky žárového

Obr. 4. Cerhenice. Žárový hrob lužické kultury

pohřebiště kultury lužických popelnicových polí. Odkryto bylo sedm nových hrobů, z nich několik v dobrém stavu zachování. Celkový počet žárových hrobů z této lokality se tak zatím zastavil na čísle 17.

Překvapením bylo šest kostrových hrobů z doby stěhování národů, které se nacházely zhruba na temeni návrší. Jejich dataci je zatím předběžně možné stanovit zhruba na přelom 5. a 6. století n. l. Pohřebiště z tohoto období na Kolínsku nebylo objeveno mnoho – zmínit můžeme menší pohřebiště zjištěná v Hradeníně nebo v Klučově, případně podstatně starší objevy, kupříkladu z Kolína-plynárny. Jinak jsou ze starší literatury známy pouze ojedinělé zmínky o nálezech hrobů, z nichž často už neexistují žádné předměty. Jde o kupříkladu o hrob z Nové Vsi I, Plaňan nebo Radimi. Pozoruhodná je však zmínka o třech hrobech zjištěných v Cerhenicích v poloze „Na Horkách“, tj. na západním okraji obce za hřbitovem. Z nich však dodnes existuje pouze jediná keramická nádoba uložená v Regionálním muzeu Kolín.

Nejmladšími nálezy na ploše výzkumu jsou pak pozůstatky sídliště z raného středověku, konkrétně ze starší až střední doby hradištní (cca 8.–9. století n. l.). Jeden z objektů lze interpretovat jako jámu s pozůstatky stavby (obytného domu?), jež zanikla požárem.

Zdeněk Beneš

11. Cerhýnky, okr. Kolín

1. Ppč. 112/8; S-JTSK: (okolí bodu): 698240/1051251.

2. Základové pasy pro rodinný dům.

3. Čtyři sídlištní objekty; neolit/eneolit, mladší doba římská.

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou rodinného domu. Stavební parcela se nachází na návrší nad hlavním tahem obcí Cerhýnky. Jedná se o jeden ze severovýchodních výběžků polohy Třebická, která je známou archeologickou lokalitou. Při dohledech základových pasů pro stavbu byly v profilech výkopu dokumentovány a následně vzorkovány čtyři sídlištní objekty spadající na základě nálezů keramiky do mladší doby římské. Jeden z mladořímských objektů patrně porušil starší vrstvu datovanou do rozmezí neolit/eneolit. Objekty byly převrstveny přibližně 15 cm mocnou antropogenní vrstvou, která obsahovala keramický materiál

datovatelný do raného novověku, související pravděpodobně s existencí tvrze, která se nacházela v bezprostřední blízkosti místa nálezů (*Sedláček 1927, 26*). Toto zjištění navazuje na předešlé záchranné archeologické výzkumy M. Vávry z roku 2010 (*Vávra – Štastný 2011*).

Tomáš Chlup

12. Černošice, okr. Praha-západ

1. Dolní Mokropsy, osada Jas, ul. Říční, ppč. 6213; S-JTSK (linie) 750964/1057434, 750961/1057456.

2. Liniový výkop, kNN.

3. Sídliště, doba bronzová.

Na východním okraji obce se v liniovém výkopu pro elektrický kabel podařilo zachytit celkem tři objekty sídlištního charakteru. Jedná se o menší mělce zahloubenou sídlištní jámu blíže neurčitelného tvaru i funkce, dále zásobní jámu a především již v minulosti porušený středně velký sídlištní objekt neurčitelného tvaru s četným výskytem fragmentů keramiky, strusky a mazanice. Za zmínku stojí nález hliněného závaží nalézajícího se na dně objektu. Všechny objekty je možné časově zařadit do doby bronzové.

Petra Zemanová

13. Černošice, okr. Praha-západ

1. Ul. Sadová, ppč. 4339/2, 4379; S-JTSK (okolí bodu) 751622/1055952.

2. Rodinný dům.

3. Nález v druhotné poloze; raný středověk, popř. pravěk.

V severní části obce se v základových pasech rodinného domu podařilo v druhotné poloze (nejspíše v jámě po stromu) zachytit drobný zlomek okraje keramiky raně středověkého, popř. i pravěkého stáří.

Petra Zemanová

14. Český Brod, okr. Kolín

1. Ul. Tucharazská, stpč. 158/4; S-JTSK: 712209/1049000, 712202/1048994, 712194/1049003, 712201/1049009.

2. Stavba RD.

3. Sídlištní objekt; mladší novověk.

Během kontroly základových rýh pro stavbu nového RD byly v JZ rohu parcely zjištěny zbytky kamenné stavby, v ploše mezi rýhami pak zbytky její cihlové podlahy. Dle ústního sdělení místních obyvatel zde v minulosti stávalo hospodářské stavení (stodola).

Zdeněk Beneš

15. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Bývalá polní trať Za příkopem, Beltinská ulice, ppč. 391/130; ZM 12-42-12, okolí, 429:179.

2. Rodinný dům.

3. Areál pravěkého polykulturního osídlení, jáma (soujámí) kultury s vypíchanou keramikou.

Základové výkopy pro východní část nepodsklepeného rodinného domu narušily pod recentní navážkou a ornici povrchovou část větší oválné jámy (obj. 210, 2,20 × 2,70 m) s podhloubenými stěnami. Z jámy byla až k úrovni

dna (hl. 1,0 m) prozkoumána v místě základu nosného pilíře jižní část 1 m širokým řezem. V těsném západním sousedství objektu 210 zasáhly základové rýhy další mělkou jámu (obj. 210A, hl. 0,42 m), jejíž tvar a velikost nebylo možné určit. Objekt 210A mohl být původně jen výběžkem objektu 210, který podle nepočtených keramických zlomků náleží kultuře s vypíchanou keramikou.

Jiří Bernat

16. Hlásná Třebaň, okr. Beroun

1. Prostor celé obce; S-JTSK (linie v ploše):

761914/1058494, 761699/1058376,

760847/1058443, 760190/1058676,

760788/1059229, 761911/1059172,

762270/1058757.

2. Stavba kanalizace a čističky odpadních vod.

3. Dva žárové hroby z mladší doby bronzové a doby halštatské, nedatovaný kostrový hrob.

Stavba kanalizace probíhala po celé obci od září 2014 do července 2015. V místě křížení ulic Mořinská a Trubská byly zjištěny dva žárové hroby z mladší doby bronzové a doby halštatské. Ve středu obce při výkopu přípojky k RD čp. 23 byl prozkoumán celý kostrový hrob. V pravidelně oválné jámě ležel na zádech hlavou k S-SV dospělý jedinec, který u sebe neměl žádnou výbavu.

Daniel Stolz

17. Holubice, okr. Praha-západ

1. Severně od obce v poloze „Za humny“ nebo „Nad Uličkou“, na ppč. 554, 256/6 a 244/10;

S-JTSK (plocha): 750022/1028806,

749971/1028748, 749970/1028750,

750024/1028810; boční plocha A 749962/

1028751, 749942/1028781, 749944/1028783,

749963/1028754; boční plocha B 74987/1028685,

749858/1028726, 749860/1028727, 749880/

1028684.

2. Hloubení rýhy pro vodovod a kanalizaci.

3. Přes 140 sídlištních objektů a jeden hrob; neolit (kultury s lineární a vypíchanou keramikou), eneolit, mladší a pozdní d. bronzová, pozdní d. halštatská.

Výzkum navázal na výzkum z loňského roku, kdy v téže komunikaci byla hloubena úzká rýha pro elektrický kabel. Rýha pro vodovod a kanalizaci byla ve vyznačené ploše široká až 200 cm. V takto široké rýze již bylo možno dokumentovat objekty i plošně, velká část však byla i nadále zachycena pouze na profilech. Zdokumentováno a prozkoumáno bylo přes 140 sídlištních objektů převážně k. knovízské. Několik sídlištních objektů náleží kultuře s lineární keramikou, další kultuře s vypíchanou keramikou. Zdokumentován byl i jeden hrob kultury s vypíchanou keramikou, s jedincem uloženým na pravém boku s mírně pokrčenými nohama. Pod hrudníkem zdobila nebožtíka kostěná jehlice. Jako milodar lze interpretovat 3 kostěné jehlice uložené u nohou a část zvířecího skeletu před tělem. Jihozápadní část hrobu s lebkou byla poničena bagrem ještě před příchodem archeologa. Ve třech zásobních z mladší doby bronzové

byly uloženy lidské kostry v nepietní poloze, v jednom případě chyběly spodní části obou nohou pod kotníkem.

Lucia Mattiello

18. Hradové Střimelice, okr. Praha-východ

1. Ppč. 722/3, 1189; S-JTSK: 717675/1067329.
2. Rodinný dům.
3. Novověká karbovací jáma na obvodu historické zástavby vsi.

Během zemních prací na stavbě samotného domu nebyly na parcele č. 722/3 archeologické situace zjištěny, ale při hloubení rýhy pro vodovodní přípojku došlo na jižním okraji přilehlé komunikace ppč. 1189 před sousedním pozemkem (parc. č. 37/1) k narušení většího zahloubeného objektu se zcela rovným dnem a téměř svislými stěnami (d. 240 cm, max. hl. 120 cm). Podle typického profilu a zbytku vápenné krusty při dně se nepochybně jednalo o jámu na hašení vápna, datovanou do novověku nepočtenými zlomky vytáčené oxidační hrnciny s vnitřní glazurou.

Jiří Bernat

19. Chotětov, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 597/26, 598/23, 598/24, 597/27, 598/26, 597/31, 598/28, 598/29, 598/30, 597/32, 597/34, 598/36, 598/35, 597/35; S-JTSK (plocha): 712175/1019403, 712083/1019397, 712029/1019494, 712124/1019474.
2. Výstavba 9 rodinných domů.
3. Sídlištní objekty, kulturní vrstva; starší doba bronzová, starší doba železná.

Výzkumná sezóna v roce 2015 navazovala na průzkumy z let 2013–2014, kdy došlo ke zkoumání plochy pro budoucí komunikace a veškeré inženýrské sítě. Na lokalitě se podařilo identifikovat přes tři stovky archeologických situací převážně sídlištního charakteru datovaných od eneolitu po starší dobu železnou. Archeologickým průzkumem bylo po začistění profilů základových pasů RD zjištěno pod mocnou vrstvou ornice a v některých místech i zbytky kulturní vrstvy 18 sídlištních objektů náležících do pozdního halštatu/časného latěnu HD/LTA a starší doby bronzové – únětické kultury. Ve většině případů se jednalo o drobnější objekty – kúlové a sloupové jámy, ve dvou případech o části obytných objektů – zahloubených chat. Ze vzorkování profilů výkopů byl získán poměrně četný keramický materiál zlomkovitého charakteru.

Jarmila Švédová

20. Chýnice, okr. Praha-západ

1. Západní okraj obce; S-JTSK (linie): 755724/1051558, 755724/1051502, 755719/1051483, 755711/1051470, 755698/1051458, 755644/1051431.
2. Pokládka kabelů NN.
3. Sídlištní objekt kultury s vypíchanou keramikou.

Terén zde tvoří hřbet, který obtéká ze severu a východu Radotínský potok a z jihu jeho bezejmenný pravobřežní přítok. Při archeologickém dohledu v červenci 2015 byl zjištěn a zdokumentován jeden objekt (okolo bodu

755691/1051455). Podle těsta jediného nalezeného keramického zlomku ho můžeme datovat do kultury s vypíchanou keramikou. Představuje tak pokračování sídlišť zjištěného při stavbě rodinných domů v letech 2012–2013.

Daniel Stolz

21. Chýnice, okr. Praha-západ

1. Západní okraj obce; par. č. 573/19; S-JTSK (okolo bodu): 775712/1051452.
 2. Stavba rodinného domu.
 3. Tři objekty kultury s vypíchanou keramikou, z mladší doby bronzové a z doby halštatské.
- Terén zde tvoří hřbet, který obtéká ze severu a východu Radotínský potok a z jihu jeho bezejmenný pravobřežní přítok. V základové jámě rodinného domu byl zdokumentován hliník kultury s vypíchanou keramikou, zásobní jáma z mladší doby bronzové a sídlištní jáma z doby halštatské. Neolitické sídliště již bylo zjištěno při stavbě okolních domů v letech 2012–2013.

Daniel Stolz

22. Jestřábí Lhota, okr. Kolín

1. Ppč. 1100/1, před čp. 27; S-JTSK: 683234/1050591.
2. Úprava venkovního vedení nízkého napětí.
3. Vrcholně středověký objekt.

Během záchranného archeologického výzkumu při úpravě venkovního vedení nízkého napětí byly ve výkopu z výkopu pro nový sloup NN nalezeny fragmenty vrcholně středověké keramiky a zvířecí kosti.

Tomáš Chlup

23. Jíloviště, okr. Praha-západ

1. Ul. Pražská; S-JTSK (linie): 750584/1059776, 750534/1059762, 750448/1059700.
2. Rekonstrukce ulice, včetně kanalizace.
3. Tři kostrové hroby z novověku, kulturní souvrství vrcholný středověk až novověk.

Stavba rekonstrukce ulice Pražská, včetně kanalizace, probíhala v dubnu 2015. V místě za bývalou kovárnou, těsně nad křížením s ulicemi Hasičskou a Zahradní, byly zjištěny 3 novověké kostrové hroby (bez výbavy), v místě proti čp. 31 pak bylo zachyceno kulturní souvrství s nálezy vrcholného středověku až novověku.

Tomáš Polišenský

24. Kaliště u Turkovic, okr. Praha-východ

1. Intravilán, ppč. 291/7, 291/22, 344/10, 344/13, 344/14, 1329/1, 1332/5, 1334/15, stpč. 19; S-JTSK (plocha): 720886/1068702, 720876/1068702, 720806/1068756, 720734/1068985, 720522/1069000, 720517/1069074, 720764/1069021, 720671/1069069, 7200680/1069126, 720806/1069062, 720831/1069171, 720831/1069171.
2. Doplnění vodovodní sítě.
3. Vrcholně středověké až novověké souvrství, novověké komunikační úroveň, drobné keramické nálezy.

Výstavba většiny úseků vodovodu probíhala bezvýkopovou technologií. Delší rýhy mohly být sledovány pouze v severovýchodní části zástavby, většinou se jednalo o kontroly bodových výkopů na trasách vodovodních řadů nebo krátkých rýh veřejných částí některých domovních přípojek. Na severovýchodní straně návsi (S-JTSK, bod, 720742/1069041) bylo před domem čp. 17 registrováno 60–70 cm silné nadložní souvrství se třemi komunikačními úrovněmi (novověk–subrecent), zatímco v nejnižší položené jižní části návsi i v ulici vybíhající z návsi k jihovýchodu (S-JTSK, plocha, 720736/1069069, 720709/1069090, 720735/1069083) se pod 70–80 cm silnou novověkou vrstvou kamenů a přemístěných stavebních destrukcí ukázalo souvrství šedých ulehých jílovitopísčitých hlín s písčými proplásky, zasahující až do hloubky 2 m. Celé souvrství s nevýrazným horizontálním členěním působilo dojmem přirozeně uložených sedimentů, obsahovalo však zejména v nižších partiích kousky dřeva, uhlíky, ojedinělý zlomek středověké keramiky (před čp. 8, S-JTSK, linie, 720730/106907, 720735/1069083) a v horní části drobné střepy novověkých keramických nádob (před čp. 6).

Jiří Bernat

25. Kladno, okr. Kladno

1. Nám. Starosty Pavla; S-JTSK (okolo bodu): 764398/1033200.
2. Výstavba trafostanice, výkopy kNN.
3. Novověk.

V případě výstavby trafostanice byly zachyceny destrukce cihlové a kamenné zdi či zídky. Tato destrukce byla bez datovacího materiálu. Při dohledávání v archivních mapách (stabilní katastr z r. 1840) nebyly v těchto místech zaznamenány žádné stavby. Předpokládáme tedy, že rozpadlé zdivo nebude starší než polovina 19. stol.

Dana Stolzová

26. Klášterní Skalice, okr. Kolín

1. Pískovna Zárybník, přibližně 1,2 km jihovýchodně od obce, ppč. 105/35–36; S-JTSK: 703038/1056420; 702963/1056454; 702951/1056412; 703053/1056380.
2. Rozšiřování pískovny Zárybník.
3. Sídlištní objekty doby halštatské, hrob kultury se šňůrovou keramikou.

Záchranný výzkum navázal na starší výzkumy kolínského muzea z let 2005, 2007 a 2008. Na ploše o velikosti 3590 m² bylo po skrývce ornice patrně 25 zahloubených objektů. Objekty se vyskytovaly spíše v jižní až jihovýchodní části odkryté plochy, v místech, která navazovala na již vytěžené plochy, v nichž byly předchozí výzkumy. Nejdříve byla odkryta samostatná skupina šesti kúlových jamek v jihozápadní části plochy, z nichž vznikly půdorys naznačující část zaniklé stavby. Zhruba ve středu plochy se nacházel zahloubený objekt vyplněný kameny (č. 7). Ten obsahoval velké množství halštatské keramiky a mazanici. Větší koncentrace objektů byla v jihovýchodní části plochy. V této části byl jeden větší zahloubený objekt č. 10 (snad polozemnice) s velkým výskytem halštatské keramiky a mazanice. Vyniká tu ještě objekt č. 12, v němž byla nalezena jedna celá nádobka, která byla podle analogií přiřazena do období kultury se šňů-

rovou keramikou. Objekt č. 12 byl zřejmě hrob období kultury se šňůrovou keramikou, jehož kostra se však vlivem půdních podmínek nedochovala. Dále při výzkumu byly zjištěny ještě dva žlabovité objekty a několik dalších sloupových jam.

Daniel Dvořáček

27. Klecany, okr. Praha-východ

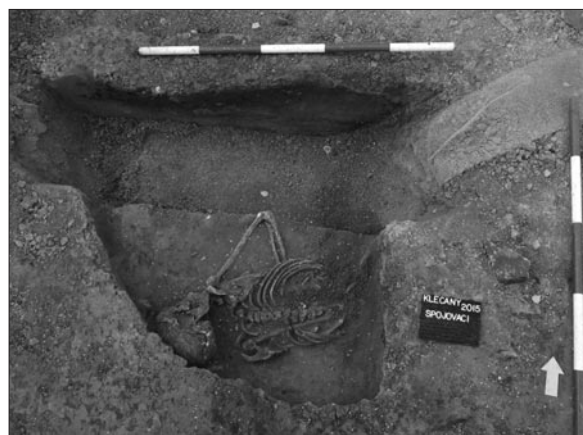
1. Intravilán obce, jihozápadně od zámku, ulice Spojovací a V Nových Domkách, na ppč. 362/29, 366/3; S-JTSK (plocha): 742473/1032954, 742468/1032954, 742469/1033018, 742431/1033019, 742431/1033024, 742475/1033024.
2. Městská komunikace – rekonstrukce.
3. Sídlištní objekty ze starší doby bronzové (k. únětická), zemědělského pravěku a raně středověký hrob; obr. 5 a 6.

V ulici Spojovací byl zjištěn raně středověký hrob s nebožtíkem v natažené poloze s hlavou k západu. Oblast hlavy a kolenou byla zničena starším výkopem inženýrských sítí budovaných v 1. polovině 20. století. Na křižovatce ulic Spojovací a V Nových Domkách byl zjištěn pravděpodobně sídlištní objekt k. únětické s jedincem pochovaným částečně na břiše a částečně ve skrčené poloze. Objekt se skeletem byl opět značně poničen při stavbě dříve budovaných inženýrských sítí. V ulici V Nových domkách, asi 10 m východně od křižovatky, se nacházely další tři sídlištní objekty pravděpodobně kultury únětické.

Lucia Mattiello

Obr. 5. Klecany. Raně středověký hrob

Obr. 6. Klecany. Pohřeb v objektu únětické kultury

28. Kolín, okr. Kolín

1. Zámek, areál býv. pivovaru, parc. č. 1173, stpč. 184/1, 184/4; S-JTSK (okolí bodů): 688475/1056762, 688462/1056762, 688482/1056747.

2. Stavba budovy „Podnikatelský inkubátor“.

3. Souvrství; vrcholný středověk.

V areálu kolínského zámku, resp. městského pivovaru, byl prováděn dohled při stavbě, která probíhala v plošném rozsahu dvou stávajících staveb: spilky a přístavby purkrabství. Ve sklepe spilky byla plošným snížením cca o 50 cm odstraněna pův. podlaha (v hl. 4 m od současného terénu) a hloubeny kanalizační rýhy (hl. do 70 cm od snížené úrovně) v jílovité vrstvě; v hl. 50/70 cm povrch maltové vrstvy (plochy v úrovni základů litinových sloupů). V půdorysu nepodsklepené budovy přístavby purkrabství nově vyhloubeny základové pasy š. 80–200 cm do hloubek 1–6 m (při stěně sklepa spilky), v narušeném terénu a v navážkových vrstvách pod pův. stavbou. Rýhy přípojek š. 35–40 cm do hl. 80–130 cm na nádvoří SV před novostavbou a budovou purkrabství, převážně v narušeném terénu (recentní cihlová a betonová zdiva, inž. sítě, zásypy, horní porušené navážkové vrstvy). Na JZ stěně výkopu vodoměrné šachty o rozměru 3,5 × 1,8 × hl. 1,9 m rovnoběžně se SV stěnou přístavby purkrabství zachyceno v hlubších úrovních nenarušené souvrství téměř vodorovných vrstev (mírně skloněných k Z) s ojedinělými nálezy zvl. v hl. 135–160 cm (rozpadlé lomové kameny, zlomky zčásti přepálené mazanice s plochami a rostlinnými otisky, ojed. hrudky maltoviny a ojedinelé zvíř. kosti), bez keramických nálezů; světlého nebo skalního podloží nedosaženo. Z rýh přípojek, severně před východní částí budovy purkrabství, z horních navážkových a narušených vrstev sběrem z vytěžené zeminy získány ojedinělé střepy keramických nádob z období vrcholného středověku (14. stol.).

Dražen Šťastný

29. Kolín, okr. Kolín

1. Štítarské předměstí – Výfuk, ul. U Nemocnice – ul. Trojanova, parc. č. 2976/2, 2976/3, 2120/34, 2976/1, 2112/62; S-JTSK (mezi body): 689653/1057673, 689627/1057649,

689643/1057642, 689699/1057632.

2. Rýha vodovodu (rekonstrukce vodovodního řadu).

3. Zahloubený pravěký objekt.

Západně u lomového bodu 2 trasy vodovodu, v zeleném pásu na J okraji ul. U nemocnice, na parc. č. 2120/34 (689628/1057649), pod základem zídky oplocení parcely č. 2976/3 (na J profilu), zásypem kabelu (na S profilu) a bází navážek, v hl. 70–130 cm zjištěn zahloubený objekt, na J profilu v šíři 160 cm. Výplň tmavě hnědá hlinitá, s ojed. hrudkami mazanice, ve střední části až sypká prachovitá; na jižním profilu dno v hl. 130 cm, na severním spodní hnědá sprašovitá část výplně pod dno rýhy; sprašové podloží v okolí objektu od hl. cca 95 cm. Z výplně získáno několik menších blíže nedatovatelných střepů (mladší pravěk?).

Dražen Šťastný

30. Kolomuty, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 311/25, 311/24, 311/32; S-JTSK: 699113/1013591, 699110/1013520.

2. Výstavba plynovodu a přípojek pro 4 RD.

3. Kulturní vrstva; pravěk.

V profilech výkopu pro nový plynovod byla pod ornici zjištěna mocná kulturní vrstva obsahující malé množství keramického materiálu. Na třech místech se podařilo díky zvýšené koncentraci nálezů identifikovat pravděpodobné objekty. Výplně objektů se barevně od kulturní vrstvy téměř neodlišovaly, takže v terénu byly velice špatně zřetelné.

Jarmila Švédová

31. Kosmonosy, okr. Mladá Boleslav

1. Ul. Pod Loretou, ppč. 581/1, 538/3; S-JTSK (linie): 701671/1009219, 701656/1009168, 701611/1009172.

2. Výstavba kanalizační stoky jižně pod objektem Lorety.

3. Pravěk, středověk.

Proběhla kresebná a fotografická dokumentace profilů výkopu pro kanalizaci. V úseku u ohradní zdi Lorety u čp. 5 byly zjištěny pozůstatky středověkého komunikačního terénu a část pravěkého souvrství porušeného recentními výkopy. Při ovzorkování profilů byly získány fragmenty keramiky a zvířecích kostí.

Jarmila Švédová

32. Kostelní Hlavno, okr. Praha-východ

1. Dvůr čp. 11, v prostoru bývalé středověké tvrze, ppč. st. 34; S-JTSK: 720582/1027028, 720562/1027039.

2. Vodovod, kanalizace.

3. Středověk až časný novověk (16. století).

V rámci výstavby nových vodovodních a kanalizačních přípojek v intravilánu obce byly na několika místech zdokumentovány archeologické situace související s lidskou aktivitou v časném novověku (16./17. století). Jednalo se převážně o nálezy částí dřevěných konstrukcí sestavených z opracovaných dubových trámů o hraně až 25 cm, které s největší pravděpodobností sloužily jako nosné konstrukce pod základy nadzemních budov. Nutno podotknout, že ve všech případech, kdy se podařilo odhalit dřevěné konstrukce, byl pozorován také silný přítok spodní vody vyvěrající ze stěn výkopu. Kromě dřevěných konstrukcí bylo na území obce zdokumentováno taktéž důležité souvrství nalezené v kanalizační přípojce u čp. 11, v prostoru, kde podle historických pramenů je předpokládán areál středověkého tvrziště. Na dvoře současné usedlosti se podařilo odhalit silné souvrství, které by mohlo souviset s úpravami terénu v místě původního středověkého příkopu. Svažitost dokumentovaných uloženin a nálezy starší neglazované keramiky tuto úvahu významně podporují.

Lukáš Baloun

33. Kostelní Hlavno, okr. Praha-východ

1. Kostelní Lhota – u kostela, ppč. 722/1, 721/9, před vjezdem čp. 3; S-JTSK: 720675/1026849.

2. Vodovodní přípojka.

3. Časný novověk (?).

V průběhu celého roku 2015 probíhaly na k. ú. obce zemní práce související s výstavbou nové vodovodní a kanalizační sítě. Značná část potrubí byla položena běžným způsobem do hloubených liniových výkopů. Ve vybraných úsecích byla však zvolena metoda „řízených vrtů/protlaků“. Tento méně destruktivní způsob byl využit zejména v úseku pozemní komunikace procházející v těsné blízkosti kostela „Sv. Petra v okovech“. V tomto zúženém prostoru došlo k otevření dvou startovacích jam pro řízenou ražbu a následně také tří krátkých výkopů pro napojení vodovodu a kanalizace k jednotlivým RD. První ze dvou archeologických situací nalezených v tomto úseku stavby byla zdokumentována ve startovací jámě před domem čp. 5, kde byl rozpoznán jeden zahloubený, blíže nedatovaný objekt s vrstvou opukových kamenů ve své výplni. Druhá situace byla nalezena ve výkopu pro šachtu před čp. 3. V jihozápadním rohu přibližně čtvercové jámy se podařilo identifikovat narušený kostrový pohřeb jedince v natažené poloze, který byl uložen v hrobové jámě orientované Z-V. Nalezený kostrový pohřeb můžeme spojovat se zrušeným hřbitovem, který se v okolí kostela nacházel.

Lukáš Baloun

34. Kouřim, okr. Kolín

1. Osada Strašík, ppč. 728/2; S-JTSK: 703441/1058857.

2. Rýha pro kNN.

3. Sídlištní (výrobní) objekt; doba bronzová (?).

V rýze pro kNN o šířce 30 cm a hloubce 80 cm byl v SV rohu ppč. 728/2 zjištěn v S profilu objekt sahající ještě pode dno výkopu. Z výkopku bylo získáno velké množství mazanice a zlomky keramiky, jakož i přepálené kameny. Z profilu je patrné, že jde nejspíše o nějaký druh pecního zařízení, které pokračuje S směrem, pod současnou polní cestou spojující osadu Pášov a Toušice. Pro nedostatek prostoru ve výkopu a v časové tísní nebylo možné provést řádnou kresebnou dokumentaci.

Zdeněk Beneš

35. Krupá-Syneč, okr. Kolín

1. V jádru obce Syneč, k. ú. Krupá u Kostelce nad Černými lesy, ppč. 238/8; S-JTSK (okolí bodu) 710582/1053932.

2. Výkop pro kabel nízkého napětí k čp. 11.

3. Zahloubený sídlištní objekt pravděpodobně kultury s vypíchanou keramikou.

Lokalita se nachází v údolí Chotýšského potoka asi 250 m od jeho toku. Ve vzdálenosti přibližně 1 m západně od plotu k čp. 11 byl na severním a jižním profilu rýhy pro kabel patrný zahloubený objekt. Z výkopu bylo získáno pět zlomků keramiky, které lze pravděpodobně zařadit do období kultury s vypíchanou keramikou.

Daniel Dvořáček

36. Lány, okr. Rakovník

1. S-JTSK (okolí bodu): 774316/1033017.

2. Rekonstrukce mostu.

3. Novověk.

Během vrtů pro betonové piloty byl zachycen dřevěný stavební prvek. Jednalo se o zbytek kůlu z původní staré konstrukce mostu. Datace by byla možná až po dendrochronologickém rozboru.

Dana Stolzová

37. Líbeznice, okr. Praha-východ

1. Ul. Hovorčovická, Na Chrupavce, ppč. 590/7; S-JTSK: 735918/1032324, 735902/1032333, 735867/1032280, 735887/1032269.

2. Rekonstrukce sportovního areálu.

3. Mladší doba bronzová.

V rámci plánované rekonstrukce sportovního areálu došlo k odtěžení SZ části svažitého pozemku od okraje ul. Na Chrupavce k fotbalovému hřišti. Současně s výše popsányými zemními pracemi proběhla i demolice budovy s nevyhovujícím zázemím pro sportovce. V prostoru vybagrované stavební jámy o rozloze ca 60 × 25 m byla zdokumentována část SZ stěny stavební jámy s třemi narušenými sídlištními objekty. V ploše staveniště byly nalezeny další dva zahloubené sídlištní objekty. S největší pravděpodobností se jednalo o spodní partie dvou kruhových jam, pravděpodobně zásobnic. Na základě získaného keramického materiálu můžeme popsané archeologické situace zařadit do mladší doby bronzové.

Lukáš Baloun

38. Luštěnice, okr. Mladá Boleslav

1. Boleslavská ul. čp. 6, stpč. 48, ppč. 43/10; S-JTSK (plocha): 702687/1022208, 702657/1022197, 702673/1022167, 702703/1022170.

2. Výstavba ležatého vedení od již hotové šachty č. 1 a vsakovacích jímek – dešťová a splašková kanalizace.

3. Novověk.

Základem stavby dnešního zámku je jednoduchá obdélná trojprostorová budova renesanční tvrze dochovaná ve sklepech a zčásti v přízemí západního křídla zámku. Snad již při vrcholně barokní přestavbě ve 30. letech 18. století bylo půdorysné schéma rozšířeno do dnešní podoby hlavní budovy půdorysu písmene U se zaoblenými vnitřními nárožními nádvoří. K hlavnímu západnímu průčelí jsou po obou stranách symetricky připojeny čtvercové třípodlažní pavilony zakončené původně atikami. Za Scherzerů byl zámek v letech 1760–1774 dále upravován do podoby, která až na drobné detaily setrvala dodnes. Archeologickým dohledem prováděným při výkopu kanalizace se podařilo vně objektu zachytit několik reliktních pískovcového zdiva náležícího k původní výše zmiňované renesanční tvrzi. S největší pravděpodobností byla dispozice renesanční tvrze půdorysně předsunuta JV směrem (vně stávajícího objektu). Z řezů výkopu pochází nepočtený keramický materiál z 18.–20. století. Díky dvěma barokním přestavbám byl okolní terén objektu výrazně upravován. Následná devastace (přestavba) po vyvlastnění zámku vedla ke zničení zbytku původních terénů uvnitř i vně objektu. V blízkosti kanalizační šachty č. 1 se přesto podařilo cca 40 cm pod povrchem zachytit malý úsek s čedičovou dlažbou, která původně obklopovala budovu zámku ze všech stran a souvisí patrně s pozdě barokní

opravou nemovitosti v 80. letech 18. století. Po vybudování ležaté kanalizace uvnitř a vně objektu došlo k terénní úpravě okolí budovy zámku a k revitalizaci prostoru bývalé zámecké zahrady. Po sejmutí cca 20 cm ornice se v těsné blízkosti objektu objevilo velké množství recentního materiálu – stavebního odpadu, který nejspíše souvisí s přestavbou zámku v polovině 20. století na bytové jednotky. Při skrývce ornice v S části původní zámecké zahrady byl zjištěn jeden keramický fragment pravěkého stáří, který nelze s přesností datovat.

Jarmila Švédová

39. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Nám. Na Kozině, ppč. 306/1 a 306/2; S-JTSK: 703754/1011912, 703754/1011925, 703755/1011941, 703751/1011943, 703747/1011940; 703744/1011925; 703746/1011910.

2. Výstavba polyfunkčního domu v proluce.

3. Středověk, novověk; *obr. 7 a 8.*

V prostoru ppč. 306/2 došlo v 60. letech k částečnému odtěžení nadzemního zdiva původního objektu výrobního areálu a tím i k významné devastaci původních terénů. Zkázou dokonala následná stavební činnost, která probíhala bez dohledu archeologa. I přes nepříznivé okolnosti byly archeologickým dohledem při skrývce nadložních a suťových vrstev identifikovány pozůstatky archeologických situací. V severní části stpč. 306/1 se objevily základy gotického domu probíhající ve směru V-Z. Západní obvodové zdivo původního objektu se dochovalo a tvoří hranici pozemku se stpč. 305. JZ směrem od domu došlo k objevení dětského kostrového hrobu středověkého stáří. Jednalo se o jedince ve věku 3 let (pravděpodobně dívka) pohřbeného v poloze na zádech ve směru Z-V ve velice mělké hrobové jámě bez milodarů. Pouze v prostoru hrudníku se nacházel křemenný valoun červené barvy symbolizující srdce. Jižním směrem od hrobu byla lokalizována pravděpodobně hrncířská pec zahloubená do rostlého terénu obsahující nepočtený keramický inventář, který situaci datuje do období středověku. Pec svojí západní stranou bezprostředně přiléhala ke vstupní šiji (schodišti) gotického sklepa. Na rozhraní stpč. 306/1 a 306/2 v centrální části došlo k odhalení další vstupní šije sklepního prostoru rovněž datovaného do období gotiky. Západním směrem od vstupu do sklepa se nacházela obytná budova renesančního stáří, pod jejímiž základy se vyrýsoval půdorys dvou pecí sloužících ke zpracování barevných kovů. Starší pec byla zasekána svým dnem přímo do skalnaté ostrožny tvořené pískovcem. Mladší pec, která byla v superpozici nad starší, měla základ obvodové konstrukce vyzděný z pískovcových bloků, na něž nasedaly dva šáry pálených cihel. V mladší peci byly v prostoru kupole ve vrstvě popela rozeznány slitky barevného kovu a strusky. Archeologickým průzkumem se podařilo zachytit i otopný kanál, předpeční jámu a vymetací prostor plný popela. V západní části přiléhající k peci došlo k odhalení pískovcových schodů, přičemž do současnosti se dochovaly dva celé a fragment jednoho stupně schodiště. Centrální a východní část stpč. 306/2 tvořil již od středověku nezastavěný prostor využívaný jako skladovací prostor a místo pro deponování domovního odpadu, což nám dokládá i nález čtyř jímek (odpadních jam), přičemž

stavby či nálezy jiného charakteru v této prostře naprosto absentují. V jihovýchodní části parcely č. 306/2 stával v období vrcholného středověku další obytný dům, pod jehož základy se objevil původní komunikační středověký terén (kulturní vrstva), do něhož se zahlubovaly stavby dřevěné křídlové konstrukce, které porušovaly hroby ležící stratigraficky níže. Žádný ze čtyř hrobů nebyl zachován kompletně. Ve všech případech se jednalo o dospělé jedince pohřbené v poloze na zádech ve směru Z-V bez milodarů. Ve třech hrobech byla rozeznána i rakev. I přes značnou fragmentárnost dochování hrobů můžeme předpokládat, že se v jižní části zastavované plochy původně nacházelo rozsahem větší pohřebiště datované nejspíše do 13.–14. století. Při začišťování obvodových stěn sousedního domu (základu a předzákladu) pro účely fotogrammetrie se vyskytly další lidské pozůstatky s identickou orientací, které zabíhaly směrem pod základy sousedního domu. V písemných pramenech a ikonografických vyobrazeních týkajících se tohoto místa nenacházíme žádné zmínky o existenci pohřebiště. Rovněž nám není známa církevní stavba, k níž by pohřebiště mohlo náležet. Na jižní hraně pozemku došlo k odhalení destruované koruny ohradní zdi (hradby?), která sloužila jako předzáklad pro mladší obvodovou zeď domu. Z prozkoumaných objektů pochází početné kusy keramického materiálu ve stáří od 13. do 18. století, kovové artefakty, fragmenty skla a zvířecí kosti.

Jarmila Švédová

Obr. 7. Mladá Boleslav. Řez peci č. 2

Obr. 8. Mladá Boleslav. Hrob tříleté dívky

40. Nučice, okr. Praha-západ

1. S-JTSK (okolí bodu): 757806/1049099.
2. Stavba rodinného domu.
3. Dva neolitické objekty.

Lokalita se nachází na mírném jižním svahu 180 m od Radotínského potoka. Ve výkopech pro základové pasy byly prozkoumány dva objekty. První náleží do kultury s vypíchanou keramikou a druhý lze datovat jen obecně do neolitu.

Dana Stolzová

41. Nymburk, okr. Nymburk

1. Ul. Soudní, p. č. 35; S-JTSK (plocha): 697386/1038128, 697368/1038126, 697367/1038137, 697385/1038140.
 2. Novostavba na základových pasech.
 3. Vrstva, propad?, jáma; pravěk, raný středověk, vrcholný středověk–novověk.
- Stavba nové budovy v jižní části historické parcely (dnes p. č. 35). Zemní zásah ve formě základových pasů (do hl. max. 80 cm, š. 60 cm) a tří základových vkopů pro středové patky (do hl. max. 80 cm, rozměry 1 × 1 m). Části výkopu poznamenány recentními zásahy (sekundárně uložený materiál). Intaktní situace zachovány pouze při V hraně parcely a ve výkopu pro S zeď nového objektu. Zde zachycen pro Nymburk typický, opticky dále nedělitelný tmavý půdní typ s nálezy pravěké a raně středověké keramiky. Ve výkopu pro severní zeď nového objektu zjištěna pozoruhodná situace, kdy je evidentní anomálie v přirozeném sledu vrcholně středověkých a novověkých vrstev vyplněna sledem (chronologicky shodně rozkročených) vrstev; situace tak dělá dojem posunu následujícího po uložení vrstev a při srovnání se situacemi v prostoru Okresního soudu, dovoluje uvažovat o propadu do (v prostoru očekávatelného) novověkého sklepa/lochu, který by se nacházel kdesi pod SZ nárožím nové budovy. Středové výkopy pro sloupky odhalily pouze sekundárně přemístěné vrstvy. Napojení na inženýrské sítě v ulici Soudní bez nálezu, prostor ulice zásadně poškozen recentními zásahy. Získány zlomky novověké keramiky z výhozu.

Luděk Kos

42. Nymburk, okr. Nymburk

1. Ul. Brigádnická, p. č. 979/172, 979/171; S-JTSK (linie): 698063/1038484, 698074/1038488, 698069/1038505.
2. Výkop pro kabel nízkého napětí.
3. Kúlová jáma, sběr z haldy; pravěk (doba bronzová?).

Ve výhozu z výkopu zjištěny zlomky keramiky pravěkého stáří (blíže nedatované). Zčištění dna výkopu v hl. 80 cm přineslo nález zahloubeného objektu o průměru cca 20 cm, patrně kúlové jamky.

Luděk Kos

43. Nymburk, okr. Nymburk

1. Ul. Velké Valy, p. č. 246/3; S-JTSK (plocha): 697256/1037735, 697254/1037712, 697230/1037713, 697232/1037736.

2. Stavba bytového domu.

3. Zdivo, vrstva; vrcholný středověk I až novověk. Výstavba bytového domu na základových pasech. Zjištěny základy zděného objektu min. o třech stavebních fázích, přičemž nejstarší je zděný sklep, datovaný do období vrcholného středověku. Stavba je průčelím orientována kolmo k ulici Velké Valy, šířka čelní zdi (v úrovni sklepa) cca 420 cm. Získány zlomky keramických nádob.

Luděk Kos

44. Ondřejov u Prahy, okr. Praha-východ

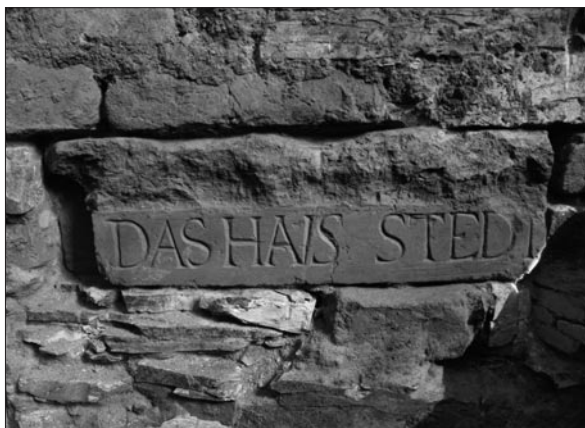
1. Vrch Pecný, západní strana, parc. č. 285/6; S-JTSK (bod): 719612/1065665.
 2. Oprava kNN.
 3. Historická hranice mezi rustikální a dominiální půdou panství Komorní Hrádek.
- Při severním okraji příjezdové komunikace, asi 11,5 m před vjezdem do areálu Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického, prořala rýha pro kabel napříč průběh hranice mezi původně vrchnostenským lesem (p. č. 285 cis. otisku Stabil. katastru) na východní straně a jedním z poddanských lesíků (p. č. 260 cis. otisku Stabil. katastru) na straně západní. V místě poškozeném ve 20. století stavbou cesty se zmíněná hranice ukázala na řezu už jen jako malý příkop (š. 80 cm, hl. 50 cm pod ter.). Jeho úzké až hrotité dno překrývala maximálně 15 cm silná vrstva lesního humusu, zbývající horní část výplně příkopu byla recentní. Na mírném západním svahu je hranice v lese jižně i severně od cesty dosud místy dochována jako nízký val nebo terénní hrana nad mělkým příkopem s žulovými mezníky. Původní převýšení valu proti dnu příkopu dosahovalo průměrně asi 1,2 m a místy mohlo být i větší.

Jiří Bernat

45. Poděbrady, okr. Nymburk

1. P. č. 1891; S-JTSK (plocha): 692530/1043523, 692534/1043521, 692528/1043508, 692524/1043509.
 2. Rekonstrukce budovy; stěžejní bod zájmu bývalý průjezd při Z straně domu (místnosti 104 a 105).
 3. Vrstva, cesta; pravěk?, no.1–2 (15. /16. stol. až současnost); obr. 9.
- Komplexní rekonstrukce Městské knihovny v budově čp. 41/12, tzv. Staré radnici. Dům sloužil jako radnice od roku 1775. Z různých částí stavby získán movitý archeologický materiál, intaktní situace nicméně narušeny pouze v přízemí dvou místností při Z straně domu. V ostatních částech sníženy terény před osazením nových podlah pouze na úroveň nad intaktními archeologickými situacemi.
- Ve dvou zmíněných místnostech, které plně reprezentují někdejší průjezd, byla pod cca 20–30 cm navážek nejprve odhalena výrazná kamenná dlažba průjezdu provedená z masivních kamenných bloků. Snížením na požadovanou úroveň -80 cm pak byly zdokumentovány další důležité archeologické situace, dokumentující vývoj prostoru.

Na bázi požadované hloubky snížení terénu (cca 80 cm), event. ve zjišťovacích sondách (cca 110 cm) bylo

Obr. 9. Poděbrady. Rekonstrukce domu čp. 41/12. Sekundárně užitý architektonický článek s nápisem v základech mladší fáze domu

v obou místnostech zachyceno starší souvrství, datované do časného novověku. Ve V části místnosti bylo narušeno rozsáhlým vkopem, respektujícím dnešní V zeď místností, který je patrně základovým vkopem původního renesančního domu, reprezentovaného dnes patrně starší fází jinak dvoufázové zdi ve V stěně. Vkop byl při své bázi vyplňován nejprve jemnějšími vytřídnými, barevně homogenními vrstvami, následně ale z větší části jednotným zásypem. S fungující stavbou pak souvisí následná pochozí úroveň/cesta, zdokumentovaná plošně v několika úsecích, kde zůstala zachována. Tvořena je ulehkým cihlovým a oblázkovým štětem o mocnosti kolem 5–8 cm. Stopy kol v tomto štětu nebyly zachyceny, nesouvisí-li ovšem s příkopovitými zásahy (š. do 20 cm), které procházejí celou mocností této vrstvy kompletně (a ubíhají ve směru S–J). Existence celé této starší fáze je završena velkým požárem, který zanechal pozůstatky ve všech dokumentovaných profilech ve formě do červena a oranžova propálené vrstvy o mocnosti až k 10 cm. Ztotožnění této situace s velkým požárem roku 1681, kdy jsou zprávy o zasažení předmětné parcely, zůstává zatím hypotézou.

Patrně nedlouho poté (nedošlo mezitím k ukládání výraznějších vrstev) je při V zdi domu vyhlouben cca 80 cm široký pás, jehož smyslem bylo patrně odhalit zdivo, zbavit jej poškozených částí a začít s rekonstrukcí domu; jejím výsledkem je patrně druhá fáze zdiva. S touto souvisí zajímavý objev architektonického článku, umístěného mezi zdivo první a druhé fáze. Jde o sekundárně užitou část renesanční portálové římsy s nápisem „DAS HAVS STEDT...“, která byla umístěna do základů obnovené stavby. Nelze vyloučit, že s rekonstrukcí souvisí ještě některé mladší vrstvy cihlových sutí; následně však dochází k ukládání jemnějších, vytřídných vrstev před dalším zadlážděním prostoru nápadnou, esteticky kvalitní exteriérovou dlažbou zmíněnou výše. Tato doznala ještě jedné změny, kdy byl prostor evidentně min. částečně přehrazen, jak naznačují drobné zásahy do dlažby. Tato dlažba zde nicméně fungovala min. do 2. pol. 19. stol., posléze je proluka mezi domy zazděna úplně a z prostoru jsou vytvořeny dvě místnosti v přízemí a dvě v patře.

V exteriéru, tedy ve dvoře domu, zejména v jeho J části (přímo navazuje na někdejší průjezd) proběhly tři zemní zásahy: 1. přeložka kNN (samostatná akce), 2.

výkop pro bázi výtahu (výkop cca 250 × 250 cm do hloubky 160 cm), 3. výkop pro sanaci vlhkého zdiva domu (cca 100 cm od zdi do hloubky max. 80cm). Všechny tyto zásahy odkryly vedle recentních uloženin do různé míry zastoupenou, ale jinak zcela identickou stratigrafií s řezy uvnitř budovy někdejší radnice. Přítomna byla starší cesta tvořená valounky i silná požárová událost. V místě napojení kNN pod novou skříní byl výkop mírně prohlouben a bylo zjištěno, že pod několika vrstvami spíše homogenních antropogenních uloženin je znamení přítomen skvěle zachovaný tmavý půdní typ s drobnými nálezy pravěké keramiky.

Luděk Kos

46. Poděbrady, okr. Nymburk

1. St. 1891; S-JTSK (plocha): 692517/1043511, 692516/1043507, 692520/1043506, 692521/1043510.
2. Přeložka kabelu nízkého napětí.
3. Vrstva; novověk.

Přeložka kNN pro rekonstruovaný objekt knihovny (tzv. Stará radnice; samostatná akce). Zemní zásah do hloubky max. 80 cm (spíše však 60 cm), vynětí stávajícího kabelu a jeho nové vedení tak, aby se vyhnul budoucímu založení výtahu. Terény při JV rohu dvora (u vstupu do budovy), v prostoru a bezprostřední blízkosti údajné studny silně rozrušeny, materiál pouze v sekundárním uložení. Zachovaný profil odhalen v nové trase kNN přibližně uprostřed stěny rámuující dvůr z jihu, zde byla zjištěna identická situace jako uvnitř rekonstruované budovy ve dvou nejzápadnějších místnostech, tj. někdejším průjezdu (tedy identická stratigrafie obsahující především nápadnou požárovou vrstvu). Báze výkopu pro kNN skončila na vrstvě cihel a kompaktních oblázků, která byla zaznamenána i uvnitř a která je interpretována jako pokryv starší cesty průjezdu (související s renesančním domem).

Luděk Kos

47. Poděbrady, okr. Nymburk

1. Ul. Na Valech, p. č. 4047; S-JTSK (bod): 692722/1043316.
 2. Rekonstrukce plynovodu.
 3. Jáma (příkop?); vrcholný středověk I, 13. stol.
- Rekonstrukce plynovodu v následující trase: z ul. Husova bezejmennou uličkou za obchodním domem až do ulice Na Valech. V úsecích výkopu při ul. Husova zjištěno silné recentní rušení, stejně tak v křižovatce uličky za obchodním domem, ulice Na Valech a ulice Studentská. Při jižním okraji této křižovatky zdokumentován blok intaktních vrstev, zachovávající část zahloubeného objektu vrcholně středověkého stáří (a sice 13. stol.). Jeho průběh byl sledován na obou profilech liniového výkopu a je natolik přímý (směr VJV–ZSZ), že budí zdání příkopovitého útvaru.

Luděk Kos

48. Poděbrady, okr. Nymburk

1. P. č. 6; S-JTSK (okolí bodu): 692591/1043581.
2. Umístění podzemních kontejnerů na tříděný odpad.
3. Zeď, vrstva; 19.–20. stol.

Při výjezdu z parkoviště Z od zámku byl proveden zemní zásah o rozměrech cca 2,5 × 4 m do hloubky cca 200 cm k umístění kontejnerů na tříděný odpad. Zachycena podzemní část zdi, která dnes tvoří průjezd mezi parkovištěm a náměstím; tato zeď dnes mimo prostor průjezdu ubourána, pod úroveň terénu nicméně pokračuje dále k SZZ v šířce cca 80 cm. Zeď by měla být až výsledkem úprav, které ještě mapa stabilního katastru nezachycuje, je tedy datována post quem zobrazenému stavu. Jednotná, sypká vrstva o mocnosti min. 170 cm (báze výkopem nezjištěna) obsahuje materiál datovaný k polovině 20. stol. (zejména soubor skleněných pohárů, lahviček, lékárenských nádob apod.). Zeď může být patrně starší, materiál spíše vyplňuje terasování při finální úpravě prostoru jako parkoviště. Odstraněním zdi na profilu zjištěny severně od sondy další zděné konstrukce (část klenby), které již patrně jsou starší a reprezentují ještě stav zástavby na stabilním katastru; nebyly nicméně získány movité archeologické nálezy umožňující dataci.

Luděk Kos

49. Poděbrady, okr. Nymburk

1. Ul. Husova, p. č. st. 83; S-JTSK (linie): 692905/1043228, 692914/1043223, 692938/1043202.

2. Výkop pro kabel nízkého napětí.

3. Sběr z haldy; pravěk (blíže nedatovaný), vrcholný středověk?

Na haldě výkopu pro kabel NN (hl. cca 80 cm) zjištěny zlomky keramických nádob (pravěk, vrcholný středověk) a zlomky kostí; již původně v sekundárním uložení (archeologické situace in situ ve výkopu nezaznamenány).

Luděk Kos

50. Podolanka, okr. Praha-východ

1. Ul. Pražská, ppč. 187/3, 246 (komunikace), mostní konstrukce bez ppč.; S-JTSK:

728917/1036994, 728903/1036997, 728901/1036987, 728915/1036985.

2. Rekonstrukce mostu přes Vnořský potok.

3. Časný novověk/novověk; obr. 10 a 11.

Obr. 10. Podolanka. Celkový pohled na část zachovalé klenby kamenného mostu s patrnou skladbou vozovky tvořené opukovým štětováním

Obr. 11. Podolanka. Půdorysný pohled na těleso kamenného mostu s částí poprsní zídky

Počátkem prosince byla zahájena dlouho očekávaná rekonstrukce betonového mostu v obci Podolanka, ležící na staré zemské cestě směřující z Prahy do Staré Boleslavi a dále na sever Čech. Vzhledem k těmto skutečnostem bylo nutné počítat s možností odhalení starších mostních konstrukcí. Tento předpoklad byl potvrzen krátce po odstranění nevyhovujícího betonového mostu postaveného v průběhu 40. let 20. století. Stavební činností obnažená starší mostní konstrukce byla tvořena částí klenebního oblouku s torzovitě zachovalou poprsní zídkou. Kromě kamenné konstrukce mostu byly v prostoru koryta odhaleny také poškozené úseky zpevněného dna. Tato pravidelná roštová konstrukce z opracovaných dřevěných trámů spojených dřevěnými kolíky byla zpevněna skládaným lomovým kamenem. Z obnažených dřevěných konstrukcí byly odebrány vzorky na dendrochronologickou analýzu.

Lukáš Baloun

51. Praha-Lipence

1. Ul. Boudova, ppč. 2221/3, 2222/2, 2223/2, 2223/8; S-JTSK (linie): 749064/1056886, 749029/1057013, 748783/1056868.

2. Liniový výkop, přípojky vody a kanalizace pro několik RD.

3. Sídliště; zemědělský pravěk, raný středověk, novověk.

V prostoru komunikace, v kterém proběhl záchranný archeologický výzkum v roce 2014 (Zemanová 2015, 863), docházelo počátkem následujícího roku k hloubení výkopů pro hlavní vodovodní řad a kanalizační a vodovodní přípojky, které zčásti zasahovaly do neprozkoumané plochy. Ve dvou přípojkách pro kanalizaci se podařilo zdokumentovat vedle kulturní vrstvy dvě kúlové jamky neobsahující žádné datovatelné nálezy a tudíž zařaditelné rámcově do období zemědělského pravěku až raného středověku. Kulturní vrstva obsahující zlomky pravěké, středověké i novověké keramiky byla zachycena rovněž ve dvou z přípojek pro vodu.

Petra Zemanová

52. Praha-Lipence

1. Ul. K Vlásence, ppč. 2243/1, 2244/2, 2246/2;

S-JTSK (linie): 748536/1056710, 748548/1056684, 748531/1056678.

2. Liniový výkop, opěrná zeď.

3. Keramika v druhotné poloze; středověk, novověk.

Ve východní části obce se ve výkopu pro opěrnou zeď podařilo v nadložní vrstvě zachytit několik zlomků keramiky středověkého a novověkého původu a jeden železný předmět nejspíše rovněž novověkého původu.

Petra Zemanová

53. Praha-Lipence

1. Dolní Černošice, Blukský mlýn, ppč. 3003/2, 3195; S-JTSK (okolí bodu): 751436/1056075.

2. Oprava stávajících vtoků a lávky.

3. Dřevěné konstrukční prvky; novověk; obr. 12 a 13.

Na západním okraji obce se při terénních úpravách v prostoru dnešního řečiště Berounky v těsném jižním sousedství nynější elektrárny podařilo na poměrně nevelké ploše o rozloze cca 21 × 17 m zachytit a geodeticky zaměřit přes dvě stě fragmentů dřevěných kůlů. Ve většině případů se jednalo o poměrně mohutné pilíře o zachované délce 1 až 1,5 m, z nichž některé měly okované špice. Celkem jedenáct vzorků bylo vybráno na dendrochronologickou analýzu, kterou provedl T. Kyncl (Kyncl 2016). Z nich bylo deset určeno jako dub a jeden jako smrk. Časově zařadit se podařilo pouze šest vzorků. Nejstarší byl pokácen někdy po roce 1579, většina pak mezi lety 1737 a 1757. Nejmladším je fragment smrku pokácený v letech 1917/18. Na základě geodetického zaměření můžeme konstatovat, že se jednotlivé konstrukční prvky koncentrovaly do zhruba 6–7 skupin, přičemž jednoznačně pokračovaly jižním směrem. Nicméně terén v této ploše nebyl v době našeho výzkumu ještě odtěžen a dohled nad stavebními pracemi v tomto prostoru zajišťovala jiná oprávněná organizace. Vzhledem k existenci mlýna (písemně doloženého k roku 1523) i jezu v bezprostředním okolí se dá předpokládat, že konstrukční prvky souvisí právě s těmito stavbami (Klempera 2001, 200).

Kromě dřevěných pilířů se zde podařilo zachytit ještě tři mlýnské kameny, z nichž se jeden zachoval v úplnosti a ostatní dva jen ve fragmentech. Rovněž ty je s největší pravděpodobností možné zařadit do novověku.

Petra Zemanová

Obr. 12. Praha-Lipence, Blukský mlýn. Celkový pohled na fragmenty dřevěných pilířů před současnou elektrárnou

Obr. 13. Praha-Lipence, Blukský mlýn. Mlýnské kameny

Obr. 14. Praha-Modřany. Dům kůlové konstrukce, pravděpodobně mladší doba bronzová

54. Praha-Modřany

1. Ul. K Vystrkovu, ppč. 3326/6, 3326/8, 3327/8; S-JTSK (okolí bodu): 745098/1052588.

2. Plošný odkryv, bytový projekt Neoriviéra.

3. Sídliště, ojedinělý hrob; eneolit, doba bronzová, doba římská, novověk; obr. 14–16.

Koncem roku 2015 se v areálu bývalého cukrovaru podařilo vedle novověkých situací souvisejících převážně s provozem cukrovaru v druhé polovině 19. a ve 20. století zachytit rovněž pozůstatky osídlení z různých období pravěku. V severní části naleziště se zachovala kulturní vrstva o maximální mocnosti 0,5 m obsahující keramické nálezy z pozdní doby kamenné až střední doby bronzové, dále přibližně sto objektů sídlištního charakteru a především ojedinělý hrob. K nejstarším objektům náleží sídlištní objekt z časného eneolitu obsahující kromě zlomků keramiky rovněž fragment kamenné sekery. Převážnou většinu objektů je možné dle zatím předběžného zpracování časově zařadit do mladší doby bronzové. Jedná se především o víceméně náhodně rozmístěné kůlové jámy, z nichž bylo zatím možné s určitostí rekonstruovat jeden obytný objekt o rozměrech 7 × 3 m. Z dalších objektů se zde vyskytly rozmanité sídlištní jámy, v menší míře již jámy zásobní a žlábek. Zcela unikátním nálezem je hrob ze starší doby římské. Jedná se o kostrový pohřeb prav-

Obr. 15. Praha-Modřany. Kostrový hrob ze starší doby římské

Obr. 16. Praha-Modřany. Jedna z bronzových spon ze starší doby římské

děpodobně dospělé ženy s kamenným závalem obsahující tři bronzové spony, keramický přeslen a miniaturní keramickou nádobku.

Petra Zemanová

55. Praha-Radotín

1. Ul. Prvomájová, ppč. 357/11, 357/35; S-JTSK (hranice výkopu): 748837/1053654, 748824/1053651, 748822/1053655, 748830/1053659.
2. Podzemní kontejner pro tříděný odpad.
3. Sídlištní objekt; zemědělský pravěk.

Přibližně v centru obce se v severovýchodní části výkopu pro podzemní kontejner podařilo zachytit jeden pravěký objekt sídlištního charakteru. Jedná se o mělce zahloubenou jámu blíže neurčitelného tvaru a velikosti zachycenou v délce 2,6 m a šířce 0,47 m. Sídlištní objekt, který vzhledem k charakteru výkopu umístěného ve stávající komunikaci nemohl být prozkoumán v úplnosti, jedno-

značně pokračuje směrem severním a východním. Jižní část je porušena cihlovou zdí. Z objektu byl získán běžný sídlištní materiál, jako jsou fragmenty mazanice, zlomek zvířecí kosti a především několik zlomků keramiky, z nichž se podařilo přesněji časově zařadit jen dva zlomky, a to jeden do kultury s lineární keramikou a druhý do kultury knovízské.

Petra Zemanová

56. Praha-Radotín

1. Ul. Nad Berounkou, ppč. 1434/1; S-JTSK (okolí bodu): 748618/1054116.
2. Plošný odkryv, terénní úpravy.
3. Sídliště; zemědělský pravěk, doba římská, středověk.

Na jižním okraji obce, v těsném sousedství řeky Berounky, se na poměrně nevelké ploše podařilo prozkoumat 32 objektů sídlištního charakteru z různých období pravěku a středověku. Jedná se především o víceméně náhodně rozmístěné kúlové jamky a rozmanité menší sídlištní jámy obsahující běžný sídlištní materiál jako jsou zlomky keramiky a kostí, popř. fragmenty mazanice. Překvapivým a bezesporu nejvýznamnějším nálezem je mince získaná z jedné ze sídlištních jam, která dle předběžného určení K. Smíška náleží mladší době římské. Dle předběžného vyhodnocení keramiky lze část objektů časově zařadit do doby římské, část do raného středověku a část pravděpodobně i do doby bronzové.

Petra Zemanová

57. Přemyšlení, okr. Praha-východ

1. Ul. K Louži, ppč. 138/213; S-JTSK: 740999/1033521.
2. Stavba rodinného domu.
3. Mladší doba bronzová.

Novostavba RD na parcele 138/213 je další z řady stavebních akcí realizovaných v poloze „V Remízkách“. Jedná se o polohu sledovanou již od roku 2007, tedy od doby zahájení rozsáhlého archeologického výzkumu v prostoru stávající sítě komunikací. V případě výše uvedené parcely se podařilo v prostoru vymezeném základovými pasy rozpoznat a začístit celkem 15 pravěkých sídlištních objektů. Jednalo se především o mělké nepravidelné objekty a kruhové zásobní jámy. Z výplní objektů bylo získáno enormní množství keramických zlomků a zvířecích kostí, včetně několika částí hliněných závaží.

Lukáš Baloun

58. Přemyšlení, okr. Praha-východ

1. Ul. Na Brnky, ppč. 153/1, 102/12, 17; S-JTSK: poloha 1. 741250/1034355, 741248/1034247, poloha 2. 741243/1034239, 741214/1034239, 741213/1034264, 741243/1034263.
2. Stavební úpravy a rozšíření komunikace, stavba vsakovací jámy.
3. Neolit, časný eneolit, starší doba železná; obr. 17 a 18.

V průběhu srpna 2015 byla zahájena rekonstrukce části obslužné komunikace Na Brnky, propojující Přemyšlení s obcí Brnky. Předmětem kompletní rekonstrukce se stal

poměrně krátký zúžený úsek silnice, vedoucí od hlavní ul. Průběžné až po bývalé zemědělské družstvo situované při jižním okraji Přemyšlení. V tomto úseku bylo naplánováno kromě rozšíření vozovky, také přeložení inženýrských sítí a výstavba velké retenční nádrže umístěné na poli v těsném sousedství rekonstruované komunikace. V první etapě stavebních prací byla stržena vozovka s krajnicí včetně úzkého pruhu zeleně. A právě v tomto prostoru byly identifikovány první narušené archeologické situace. Jednalo se zejména o půdorysy polozemnic ze starší doby železné, eneolitické žlabové útvary nebo série krátkých, ale mimořádně hlubokých rýh datovaných do období neolitu. Po ukončení této etapy výzkumu byla pozornost věnována prostoru v okolí retenční nádrže. Také zde byly zdokumentovány situace z neolitu a starší doby železné. Za zmínku stojí dva půdorysy halštatských polozemnic.

Lukáš Baloun

Obr. 17. Přemyšlení. Celkový pohled na úsek rozšířené komunikace s četnými archeologickými situacemi

Obr. 18. Přemyšlení. Polozemnice ze starší doby železné

59. Přemyšlení, okr. Praha-východ

1. Ulice U Mlejnků, ppč. 29/31, st. 969; S-JTSK: 741284/1033831.

2. Novostavba rodinného domu.

3. Doba bronzová.

V základových pasech a v těsné blízkosti novostavby rodinného domu bylo postupně nalezeno, začistěno a ovzorkováno přibližně 20 sídlištních objektů, které bylo možné rámcově datovat do mladší doby bronzové. Převažovaly zejména zásobní objekty a dále mělce zahloubené blíže nespecifikované objekty. Pravděpodobně nejzajímavějším a ne příliš obvyklým nálezem se tak stala dvojice hlubokých objektů, pravděpodobně studní, které byly prokopány do hloubky bezmála tří metrů a stále nebylo dosaženo dna. S přihlédnutím k bezpečnostním rizikům nebylo pokračováno s ručním hloubením, pouze byl do výplně objektu zaražen metrový pedologický vrták. Bohužel ani tímto způsobem nebylo dosaženo nivelety dna.

Lukáš Baloun

60. Přezletice, okr. Praha-východ

1. Roh ulic Kaštanová a Nohavice, ppč. 200/162; S-JTSK: 730349/1036934.

2. Stavba rodinného domu.

3. Mladší a pozdní doba bronzová.

Zemními pracemi došlo k narušení celkem 11 zahloubených pravěkých objektů, které se podařilo začistit na stěnách základových pasů. Převažně se jednalo o mělčí kruhové, až oválné objekty zapuštěné do písčitého podloží. Pouze ve dvou případech byly zdokumentovány objekty o průměru větším než jeden metr. Z výplní sedmi objektů se podařilo získat několik desítek zlomků keramiky, zvířecích kostí a mazanice, které datovaly narušené situace do mladší až pozdní doby bronzové. Samotná poloha rodinného domu je situována na okraji nové ulice Nohavice, pod kterou proběhl záchranný archeologický výzkum vedený archeology ARÚ Praha.

Lukáš Baloun

61. Přišimasy, okr. Kolín

1. Severní okraj obce, ppč. 564/2; S-JTSK (okolí bodu): 719212/1049950.

2. Stavba rodinného domu.

3. Sídlištní objekt; mladší neolit.

V severní části výkopů pro základy rodinného domu byl v profilech patrný zahloubený objekt (široký cca 2 m, hluboký více než 60 cm). Při vzorkování objektu bylo získáno 10 kousků mazanice a 11 zlomků keramiky. Podle charakteru keramiky je možno objekt datovat do mladšího neolitu (respektive kultury s vypíchanou keramikou).

Daniel Dvořáček

62. Rakovník, okr. Rakovník

1. Husovo nám.; S-JTSK (plocha): 791652/1034189, 791661/1034213, 791651/1034217, 791646/1034193.

2. Zástavba dvorního traktu radnice.

3. Novověk.

Ve výkopech pro odvlhčení zdí a v přípojkách inženýrských sítí byly zachyceny destrukce starších podlah (cihlová, skládaná do písku – patrně z konce 19. stol.). Dále pak zbytky kamenné zdi složené z opukových a pískovcových kamenů, bohužel bez datovacího materiálu. Ve výkopu pro inženýrské sítě byly patrně starší vyrovnávky terénu.

Dana Stolzová

63. Ratenice, okr. Kolín

1. Intravilán obce, ppč. 490/8, 528/20, 519, 400/33, 527, 489/1; S-JTSK: 697489/1048573, 697446/1048613, 697331/1048620, 697342/1048691, 697419/1048616, 1048616/1048625, 697343/1048696, 697088/1048822, 697336/1048796, 697374/1049026, 697218/1049045.

2. Kanalizace.

3. Sídlištní objekty; střední–mladší d. bronzová.

Při pravidelných kontrolách dosud probíhající stavby byly v profilech rýhy dokumentovány sídlištní objekty zahluobené do mocné šterkopískové terasy. Zjištěno bylo celkem 23 objektů, přičemž lze říci, že jde spíše o objekty menší velikosti (sloupové jamky, příp. menší mělká zahluobení), jejichž koncentrace se nachází na parcelních číslech 490/8 a 400/33 a předpokládané sídliště se rozkládá i na okolních pozemcích (st. 3/1, st. 3/2, st. 3/3, st. 1/6, st. 1/4 atd.). Jde o severní okraj mocné šterkopískové terasy kvartérního stáří. Dle nepřilíš početného fondu zlomků keramiky se jedná o pozůstatky sídliště ze střední až mladší doby bronzové.

Zdeněk Beneš – Tomáš Chlup

Obr. 19. Ratenice. Výzkum polozemnice časně doby římské

64. Ratenice, okr. Kolín

1. Areál bývalého JZD, ppč. 359 a 593/1; S-JTSK: 697244/1048438.

2. Dokončení průzkumu polozemnice.

3. Sídlištní objekt; časná doba římská; obr. 19.

Menší akce badatelského charakteru navázala na loňskou investorskou akci, při níž byla zkoumána část sídliště časně doby římské (tzv. plaňanský horizont). Tehdy byla při J hraně skrývky odkryta část rozsáhlejšího objektu, předběžně interpretovaného jako zahluobená chata (polozemnice). Neboť tehdy nebylo možné výzkum rozšířit žádoucím směrem, aby byl objekt prozkoumán v úplnosti (zasahuje na pozemek s jiným vlastnickým poměrem), bylo k dokončení akce mimo rozpočet původního výzkumu přistoupeno až letos. Zkoumání nadložní (kulturní) vrstvy ručním odkryvem těsně nad objektem umožnilo výrazně obohatit naše znalosti o zánikových okolnostech objektu i jeho nejbližšího okolí.

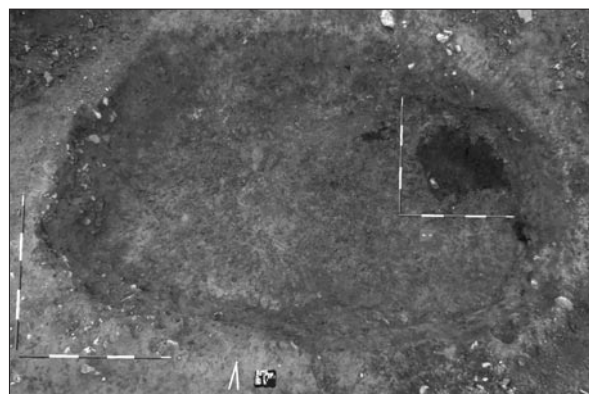
Zdeněk Beneš – Dražen Šťastný – Tomáš Chlup

65. Řevnice, okr. Praha-západ

1. Ul. Pod Lipami, ppč. 216/1, 216/2, 215/1, 214/1; S-JTSK (okolí bodu): 758572/1060158.

2. Obytný soubor Corso pod Lipami.

3. Sídliště; středověk–novověk; obr. 20 a 21.

Obr. 20. Řevnice. Zemnice z 12.–13. století

Obr. 21. Řevnice. Novověký objekt (chlév?)

V jádru obce, v těsné blízkosti dnešního náměstí Krále Jiřího z Poděbrad, se na poměrně nevelké ploše podařilo zachytit pozůstatky sídlištních aktivit od raného středověku po současnost. K nejstarším nálezům v tomto prostoru náleží fragmenty nádob s kalichovitou profilací okraje, které se zde nacházejí převážně jako intruze v mladších nálezových okolnostech datovatelných do pozdního středověku a novověku. Další výrazně zde zastoupenou keramikou je keramika se zduřelými okraji, a to jak staršími archaickými, tak mladšími klasickými. V souvislosti s touto keramikou stojí za zmínku především nález zemnice o rozměrech 4,7 × 3,1 m s otopným zařízením v severovýchodním rohu, v jejímž zásepu se našlo přes 40 kg keramiky. Zdokumentovat se rovněž podařilo několik torz zdí kamenných staveb, z nichž je nejvýraznější torzo kamenného domu se stopami požáru, který lze zařadit pravděpodobně do pozdního středověku. K nejmladším objektům pak náleží novověký objekt s kamennou podlahou a odtokovým kanálkem předběžně interpretovaný jako chlív a datovatelný do 19., popř. až počátku 20. století.

Petra Zemanová

66. Senomaty, okr. Rakovník

1. Ul. Na Hradišti, parc. č. 1741/75; S-JTSK (okolí bodu): 796786/1034520.

2. Stavba rodinného domu.

3. Hroby z mladší doby bronzové.

Lokalita se nachází na plošině po pravé straně silnice směrem na Hostokryje v nadmořské výšce 352 m a necelých 500 m od Rakovnického potoka. Při hloubení základů pro RD zde byly nalezeny tři žárové hroby z mladší doby bronzové. Dva z nich byly zdokumentovány pouze v profilech základových pasů, poslední z nich pak byl zdokumentován při plošném výzkumu a celý vyzvednut. Obsahoval 4 keramické nádoby (zásobnice, mísa, koflík a etážovitá amfora) a zlomek bronzové tyčinky (patrně jehlice, bohužel ve velmi špatném stavu). Ve druhém hrobu situovaném v profilu byly zachyceny jen dvě nádoby (další již byly hluboko v profilu) a bronzový nůž.

Dana Stolzová

67. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ

1. Ul. Pražská a Černokostecká, zejména ppč. 1674/3, 1679/1 a stpč. 55, 81/1.

2. Odkanalizování obce Stříbrná Skalice.

3. Historické jádro městečka – středověký příkop a stavební situace mladšího novověku.

Ve výkopu pro úsek stoky V3 na jižní straně Pražské ulice došlo před domem čp. 68 k narušení severního okraje středověkého příkopu (S-JTSK, linie, 715486/1067983, 715466/1067989). Ten byl ve stejném místě poprvé registrován a dokumentován už při I. etapě výstavby kanalizace v roce 2003 a poté ještě při stavbě kanalizační přípojky k čp. 68 v roce 2014 (*Bernat 2015*). Trasa příkopu je doložena zatím v délce více než 50 m – od čp. 68 probíhá pod jižním okrajem Pražské ulice a pod severní částí náměstí východním směrem k radnici (čp. 19).

Na protilehlé severní straně Pražské ulice se v severní stěně stoky G4 ukázal krátký úsek vnější strany mělce založeného základu jižní obvodové zdi (S-JTSK, bod,

715480/1067973) starší stavební fáze novověkého domu čp. 9, který i podle císařského otisku Stablního katastru z r. 1841 zasahoval před dnešní uliční čárou. V těsném sousedství, před vjezdem mezi čp. 9 a čp. 94 (kovárna), byl registrován úsek severní strany a severovýchodního nároží jiného, podstatně hlouběji založeného kamenného zděného objektu (základová spára v hl. 155 cm), zasahujícího směrem k jihu pod vozovku Pražské ulice (S-JTSK, bod, 715742/1067974). Na císařském otisku Stablního katastru není v těchto místech žádná zástavba zobrazena. Zachycené zdivo mohlo náležet novověké podsklepené stavbě zaniklé ještě před rokem 1841 nebo souvisí s kanalizací z 19. století.

Pozitivní zjištění přinesly i zemní práce na stavbě kanalizační přípojky g46 (S-JTSK, linie, 715511/1067975, 715516/1067963) od stoky G4 k čp. 1 (býv. fara z r. 1754 na rohu ul. Pod Farou a Pražská). V těsném západním sousedství budovy fary, v místě bývalé klenuté brány do farního dvora na jihozápadní straně Pražské ulice, měla veřejná část přípojky výjimečně zasahovat do vzdálenosti 2 m za hranici pozemku (stpč. 81/1) připojované dluždění v prostoru průjezdu zaniklé brány se ukázalo zdivo, patrně starší než brána, probíhající zřejmě podél ulice v prodloužení SV obvodové stěny fary. Pod dvěma zjištěnými dlažbami přiléhala k uvedené zdi směrem ze dvora (od JZ) další dlážděná komunikační nebo podlahová úroveň, která spočívala patrně na rubu klenby s přibližně kruhovým otvorem (kanálem), uzavřeným kameny a červeným pískovcovým kvádríkem (v hl. 60–80 cm pod ter.). Při pokusu o další snížení úrovně dna výkopu došlo v místě uzávěry zmíněného otvoru k malému průrazu (10 × 15 cm) do podzemní dutiny nejnižších rozměrů, takže nebylo možné rozhodnout, zda se jedná např. o novověkou kanalizaci nebo o zaniklý sklep. Následně byly práce zastaveny, situace dokumentována, dosažená úroveň překryta hnědou plastovou folií, úsek na pozemku fary zasypán a přípojka zkrácena do chodníku.

Na východní straně Černokostecké ulice, proti domu čp. 12, prošel výkop pro stoku G10 na stpč. 55 celou délkou (15 m) někdejšího domu čp. 16 (S-JTSK, linie, 715398/1067945, 715391/1067926), zbořeného až na počátku 70. let 20. století. Z obytné části domu bylo zachyceno především základové zdivo jižní štítové stěny. Podlahové úrovně domu byly však zničeny už při demolici, proto se v interiéru pod recentními vrstvami ukázal jen profil malé zahloubené šachty s cihelnou vyzdívkou, patrně zbytek tzv. pekla před vnitřní chlebovou pecí. Z malé, částečně zahloubené stodoly, připojené na severní straně k domu, se ve stěnách výkopu ukázaly úseky základového a zčásti i původně nadzemního zdiva západní a severní stěny se stavební spárou nebo zbytkem šterbinového větracího otvoru. Na řezu nebyl pozorován žádný základ příčky mezi domem a stodolou. Kvalitní základové konstrukce domu i stodoly patří zřejmě až mlaší zděné fázi z 2. pol. 19. století. Pozůstatky staršího roubeného domu, zachyceného ve stejné poloze na císařském otisku Stablního katastru v r. 1841, nebyly zjištěny.

Jiří Bernat

68. Tetín, okr. Beroun

1. Střed obce; S-JTSK (linie): 767516/1055092, 767534/1055079, 767583/1055070,

767586/1055073, 767624/1055070.

2. Pokládka kabelů NN.

3. Raně středověká vrstva.

Místo nálezů leží na akropoli raně středověkého hradiště před kostelem sv. Kateřiny. Byla prozkoumána vrstva z raného středověku (linie 767534/1055079, 767550/1055076) a vrstva obsahující lidské kosti ze zničených hrobů (linie 767516/1055092, 767534/1055079).

Daniel Stolz

69. Třebestovice, okr. Nymburk

1. Ul. Lipová – V Pěšinkách, p. č. 673; S-JTSK (linie): 703755/1044163, 703749/1044156.

2. Výkop pro kabel nízkého napětí.

3. Jáma (3), sběr z haldy; pravěk (doba bronzová?). Ve výkopu pro kabel nízkého napětí zachyceny a zdokumentovány tři zahloubené objekty pravěkého stáří (doba bronzová?). Z objektů i z hald získány zlomky keramiky.

Luděk Kos

70. Týnec nad Labem, okr. Kolín

1. Poloha Pod hradem, ppč. 2116/2, 2116/6 a 2116/10; S-JTSK (mezi body): 676327/1056632, 676227/1056644, 676188/1056669, 676142/1056681, 676116/1056718, 676254/1056711, 676351/1056695.

2. Revitalizace mrtvého ramene Labe.

3. Nálezy získané z přeoraného nadloží, které bylo z deponií navraceno na plochu loňského výzkumu; neolit, doba bronzová, mladší doba železná, raný a vrcholný středověk, novověk.

V rámci této akce byla během léta a podzimu 2015 prováděna plánovaná prospekce s detektory kovů na ploše výzkumu z roku 2014. Na počátku léta byla dodavatelem stavby po dohodě s investorem a ÚAPPŠC postupně rozvážena zemina z hrází, které obkružovaly plochu záchranného archeologického výzkumu, zpět na původní místo. Od počátku totiž bylo jasné, že v těchto deponiích se nachází velké množství drobných nálezů, které – byť již přesněji nelokalizovatelné – přesto přinášejí stále nové informace, které výsledky loňského výzkumu významně obohacují. Během rozvážení zeminy byli na ploše přítomni pracovníci s detektory kovů (a to jak profesionální archeologové, tak především naši amatérští spolupracovníci) a v rámci dohody s dodavatelem stavby procházeli plochu v různých fázích zahrnování. Výsledky prospekce kvalitativně doplnily naše předchozí zjištění a ukázaly, že je nutno se této ploše stále věnovat, a to mimo jiné také proto, že v současné době stále hrozí rabování archeologických lokalit nelegálními uživateli detektorů kovů.

Po dohodě s J. Militkým (NM) bylo v říjnu 2015 s místním zemědělcem domluveno zorání celé plochy právě za účelem obrácení nadloží a umožnění další prospekce detektory. Sezváni byli opět kromě profesionálů i amatérští spolupracovníci. Přestože tentokrát již výsledky nebyly tolik ohromující, několik významnějších nálezů přibýlo. Krátká akce přímo na temeni hradiště pak umožnila objev vizuálně zajímavého pozdně laténského náramku.

Předběžně je možné říci, že během tohoto roku bylo z plochy záchranného výzkumu z roku 2014 vytěženo dalších více než 500 artefaktů různého stáří, především pak z mladší až pozdní doby bronzové, pozdní doby laténské, středověku a novověku.

Zdeněk Beneš – Tomáš Chlup

71. Týnec nad Labem, okr. Kolín

1. Stoka na Masarykově náměstí, ppč. 190/3; S-JTSK: 676958/1056792, 676952/1056794.

2. Stavba kanalizace.

3. Sídlištní objekty; datace neznámá.

Při kontrole posledních fází stavby kanalizace v Týnci nad Labem byly při kontrole 7 m dlouhé kanalizační přípojky k čp. 87 na Masarykově náměstí zjištěny dva sídlištní objekty. Zjevné byly od hloubky 40 cm dnešního povrchu (asfalt) a zahloubeny byly do hnědošedého nezpevněného skalního podloží (rozpadlá skála severního výběžku Železných hor). Jejich výplň tvořila tmavohnědá písčitá hlína a zahlubovaly se do hloubky max. 70 cm od povrchu. Z důvodu absence dalších nálezů nebylo možné tyto situace nijak datovat, ačkoli nejpravděpodobnější se zdá být varianta středověkého stáří.

Zdeněk Beneš

72. Úhonice, okr. Praha-západ

1. Jižní okraj obce, západně od Drahelčické silnice, na ppč. 324/10; S-JTSK (plocha): 760238/1046099, 759984/1046043, 759979/1046050, 760229/1046102.

2. Komunikace a inženýrské sítě.

3. 60 sídlištních objektů; neolit, časný až starší eneolit, zemědělský pravěk.

Povodí Radotínského potoka bylo v období neolitu a eneolitu hojně osídleno. V červenci až srpnu 2015 byla na jeho nejužším toku zjištěna nová sídlištní lokalita v místě dnes zaniklé či občasné vodoteče napájející dříve Radotínský potok. Většinu z 60 sídlištních objektů tvořily kůlové jámy náležející neolitickému či časné eneolitickému domu, další objekty byly zásobnice, žláby, jámy a jeden rozsáhlý hliník.

Lucia Mattiello

73. Veleň, okr. Praha-východ

1. Ul. Hlavní a Příčná, ppč. 495/3 (před ppč. 3/19), 545/3 (před čp. 4), 410/3 (před čp. 78); S-JTSK: 732061/1034846, 732156/1034878, 732059/1034659.

2. Pokládka kabelů NN.

3. Mladší doba bronzová – starší doba železná.

V dubnu 2015 byly zahájeny výkopové práce související s pokládkou nových kabelů nízkého napětí. Vzhledem k četným nálezům pravěké keramiky v minulosti byla této stavební aktivitě věnována značná pozornost. Při kontrole páteřního liniového výkopu a následně v prostoru jednotlivých přípojek bylo nalezeno množství pravěké keramiky. Nejvíce keramických zlomků pocházelo ze sběrů podél výkopů. Při detailnějším ohledání míst s četnější koncentrací nálezů se podařilo rozpoznat několik zahloubených sídlištních objektů. V 90 % případů však nalezené keramické zlomky nepocházely z výplní objektů, ale z tmavě hnědých nadložních vrstev, které na mnoha úsecích stavby dosahovaly dna výkopu.

Lukáš Baloun

74. Velké Čičovice, okr. Praha-západ

1. Intravilán obce, ppč. 355/1, 355/2, 365, 19/1, 401/8; S-JTSK (okolí bodu): 754601/1034009.
2. Městská komunikace – rekonstrukce.
3. Dokumentace zbytku kamenného pilíře novověkého mostu.

Při stavbě nového mostu byl zachycen a dokumentován zbytek zničeného středověkého pilíře postaveného z kamene a cihel. Z cihel byly postaveny špice na začátku a konci pilíře. Dle způsobu stavby lze pilíř orientačně datovat do 18.–19. století.

Lucia Mattiello

75. Velké Přítočno, okr. Kladno

1. Západní okraj obce, parc. č. 297/26; S-JTSK (okolí bodu): 763412/1036937.
2. Stavba rodinného domu.
3. Vrstva; zemědělský pravěk.

Při kontrole základových pasů bylo v tmavé vrstvě splavených hlín v hloubce 40–100 cm pod současnou úroveň terénu zjištěno několik ometlých zlomků keramiky pouze rámcově datovaných do zemědělského pravěku.

Lucia Mattiello

76. Vitice, okr. Kolín

1. Poloha K Synči, ppč. 326/3; S-JTSK: 709007/1054183.
2. Stavba rodinného domu.
3. Sídlištní objekt; kultura s lineární keramikou.

Dne 8. 4. 2015 byla zjištěna nenahlašovaná stavba RD, a to v době, kdy už byla položena betonem vylitá základová deska domu. Skrývka ornice však rozsah stavby poněkud přesahovala a v jejím JZ rohu byla zjištěna část neolitického objektu. Po dohodě se stavebníkem mohla být tato část řádně prozkoumána a zdokumentována. Získán byl poměrně bohatý nálezkový materiál jednoznačně datovatelný do kultury s lineární keramikou (keramika, kosti, zlomek ŠI a BI). Zajímavá je tato situace v souvislosti s pozitivní akcí M. Vávry z roku 2011, kdy dokumentoval dva pravěké objekty v rýze kNN k této parcele. I ze starších hlášení o povrchových nálezech na těchto polích z 80. let 20. století autorů J. Prkna a L. Zápařky je zřejmé, že se zde rozkládá větší neolitické sídliště a že jakékoli stavby v této části katastru je nutné stále bedlivě sledovat.

Zdeněk Beneš – Daniel Dvořáček

77. Vlkov pod Oškobrhem, okr. Nymburk

1. P. č. 452/1; S-JTSK: 685069/1043168.
2. Stavba rodinného domu, včetně ČOV, parkovacího stání a jiných zpevněných ploch.
3. Sídlištní jáma, kúlová jáma (cca 120); pravěk?, raný středověk – vrcholný středověk.

Archeologický výzkum v prostoru kulturní památky „Výšinné opevněné sídliště – hradiště na Hřebínku, na Kostelíčku, zaniklá středověká ves Oškobrhy“ (sonda 1 a 2). Akce probíhala ve shodném okamžiku s akcí na sousední parcele č. 452/21.

Před výstavbou rodinného domu (a souvisejících zásehů) byla v předstihu provedena skrývka nadloží (hl.

cca 40–50 cm). Na začistěné ploše bylo celkově rozpoznáno cca 120 zahloubených objektů. Byly získány četné movité archeologické nálezy, zejména keramické zlomky, přesleny, zvířecí kosti, mazanice, kamenné artefakty, kovové (zpravidla železné) artefakty, kovové slitky. Vzniklé haldy materiálu byly podrobeny sběru.

Stáří nálezů v zásadě odpovídá dříve učiněným poznatkům z lokality, rámcově tedy odpovídá 13.–14. stol.; bezpečně však byly získány doklady o časnějším osídlení prostoru díky přítomnosti keramiky s tzv. kalichovitými okraji, typickými pro pražskou oblast, kde se vyskytují již v 10. stol. Tyto závěry budou zpracováním nálezů dále upřesňovány. Nelze vyloučit, že některé ze zkoumaných objektů budou po umytí nálezů chronologicky přiřazeny období pravěku, což je v prostoru vrchu Oškobrhu očekávatelný poznatek, přímo na místě by však šlo o první doklad.

Luděk Kos

78. Vlkov pod Oškobrhem, okr. Nymburk

1. P. č. 452/21; S-JTSK: 685063/1043195.
2. Stavba rodinného domu a okolních zpevněných ploch.
3. Sídlištní jáma, kúlová jáma, dům srubový? (cca 100); vrcholný středověk.

Archeologický výzkum v prostoru kulturní památky „Výšinné opevněné sídliště – hradiště na Hřebínku, na Kostelíčku, zaniklá středověká ves Oškobrhy“ (sonda 3). Akce probíhala ve shodném okamžiku s akcí na sousední parcele č. 452/1.

Ve výše vymezeném prostoru byla provedena mechanická skrývka nadloží (hl. cca 40–50 cm). Na ploše byl zachycen půdorys větší nadzemní stavby (ve formě obvodových žlabů) původně z organických materiálů, která překryla stratigraficky starší objekty. V okolí zjištěny velmi četné kúlové jamky, na této ploše (sonda 3) nepochybně vytvářející půdorysy původně nadzemních staveb. Byly získány četné movité archeologické nálezy, keramické zlomky; zvířecí kosti, mazanice, kamenné artefakty; kovové, zpravidla železné artefakty (např. fragment ostruhy, četné hřeby); kovové slitky. Vzniklé haldy odvezeného materiálu byly rovněž podrobeny sběru.

Stáří nálezů v zásadě odpovídá dříve učiněným poznatkům z lokality, rámcově tedy 13.–14. stol.; na parcele p. č. 451/21 nebyly zjištěny starší relikty, jako v případě stavby na pozemku p. č. 452/1, nicméně tento stav se může změnit po prvotním zpracování movitých nálezů. Lze očekávat přítomnost pravěkého materiálu v souboru.

Nepochybně významným nálezem jsou zmíněné relikty většího nadzemního objektu (srubového domu?). Ve světle jeho orientace se zdá, že dnešní cesta ubíhající po jižní straně řešené parcely k východu nereprezentuje průběh starší cesty resp. osové komunikace zaniklé středověké vsi (jak by se mohlo zdát z předložené publikace výsledků výzkumu v letech 1959–1962: *Hrdlička – Richter 1974*).

Luděk Kos

79. Vykáň, okr. Nymburk

1. P. č. 205/4; S-JTSK: 714387/1043190.
2. Výkop pro kabel nízkého napětí.
3. Zásobní jáma; mladší doba bronzová (knovízská kultura).

Ve výkopu pro kabel NN byla zachycena a zdokumentována knovízská hruškovitá zásobní jáma. Ve výplni četná keramika, zvířecí kosti, kónický keramický přeslen, kamenná broušená těrka.

Luděk Kos

80. Zdice, okr. Beroun

1. Jihozápadní okraj katastru; S-JTSK (linie):

778319/1058570, 778329/1058564,

778365/1058465, 778392/1058425,

778466/1058365, 778486/1058362,

778519/1058339, 778525/1058329.

2. Pokládka kabelů.

3. Zásobní jáma z mladší doby bronzové a čtyři nedatované objekty.

Naleziště se rozkládá na mírném jižním svahu nad soutokem Červeného a Stroupinského potoka. Při povrchových průzkumech zde bylo evidováno bohaté osídlení z neolitu, eneolitu, doby bronzové, doby laténské, doby římské a raného středověku. V liniovém výkopu bylo v červenci 2015 zachyceno pět sídlištních objektů. Jedna zásobní jáma patří do mladší doby bronzové. Čtyři zbývající objekty neposkytly signifikantní archeologické nálezy. Podle charakteru výplně pravděpodobně tři náleží do neolitu.

Daniel Stolz

PRAMENY A LITERATURA

Bernat, J. 2015: Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ. In: M. Lutovský a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2014, Archeologie ve středních Čechách 19, 865.

Hrdlička, L. – Richter, M. 1974: Slovanské a středověké osídlení Oškobrhu u Poděbrad, Památky archeologické 65, 111–184.

Klempera, J. 2001: Vodní mlýny v Čechách III. Praha a okolí. Praha.

Kyncl, T. 2016: Výzkumná zpráva č. 009-16, Dendrochronologické datování dřevěných konstrukčních prvků nalezených při archeologickém výzkumu v areálu Blukského mlýna v Lipencích. Brno.

Sedláček, A. 1927: Hrady, zámky a tvrze království Českého XV. Kouřimsko, Vltavsko a J.-Z. Boleslavsko. Praha.

Vávra, M. – Šťastný, D. 2011: Cerhýnky. In: M. Lutovský a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v letech 2009 a 2010, Archeologie ve středních Čechách 15, 1156.

Zemanová, P. 2015: Praha-Lipence. In: M. Lutovský a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2014, Archeologie ve středních Čechách 19, 863.

Field research of the Institute of Archaeological heritage of Central Bohemia in the year 2015

This contribution contains the results of field archaeological investigations carried out by the Institute for Archaeological Heritage of Central Bohemia in the year 2015.

There are 80 excavations listed here in a brief form, which took place in the cadastral areas of 59 communities in Central Bohemia and in Prague. All positive findings are published: next to large-scale topsoil stripping on multicultural sites, also small-scale actions can be found here, documenting, for instance, a fragment of a cultural layer or an undated situation.

(English by Jan Machula)